

QL
461
.R873
ENT

Kot 9 fuzet 10
1902. dec.

QL
461
R873
ENT

Ent. Soc. Wash.

IX. kötet. 1902. december 10. füzet.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

különös tekintettel a hasznos és kártékony rovarokra

DR. BEDŐ ALBERT DR. ENTZ GÉZA
DR. CHYZER KORNEL DR. HORVATH GÉZA

KÖZREMŰKÖDÉSSEL

SZERKESZTIK

A. AIGNER LAJOS ES CSIKI ERNŐ.

BUDAPEST, 1902.

A ROVARTANI LAPOK SZERKESZTŐSÉGE ES KIADÓHIVATALA

IV., MOLNÁR-UTCZA 24

Megjelenik minden hónap első napján, július és augusztus havak kivételével
Előfizetési ára egész évre 8 kor.

Tartalom.

A. M. N. Muzeum Hemiptera-gyűjteménye Irta Dr. <i>Horváth Géza</i>	197
A. M. N. Muzeum Hymenoptera-gyűjteménye. Irta <i>Mocsary Sándor</i>	201
A. M. N. Muzeum Coleoptera-gyűjteménye. Irta <i>Csiki Ernő</i>	204
<i>Különfelek:</i>	
Entomologia évkönyv	207
Felolvasás a lepkékről	207
Lepkeképek iskolák számára	208
Megvámolt bolhák	208
A rovarok praeparálásáról	208
Az aïlanthus-szöví	208
Hangyák az étlapon	209
A kolumbáesi légyről	209
A. M. N. Muzeum alapításának 100. évfordulója	210
<i>Irodalom:</i>	
Langhoffer A. közleményének ismertetése	210

A kir. magy. Természettudományi Társulat állattani szakosztálya minden hónap első péntekén (VIII., Eszterházy-utca 16.) ülést tart. Vendégeket szívesen lát.

A budapesti entomologusok minden pénteken este a Muhr-féle vendéglőben (Kerepesi-út 44.) találkoznak.

Kedvezmény.

Az 1897., 1898., 1899., 1900. és 1901-iki teljes évfolyammal még szolgálhatunk. Új előfizetők fele áron kaphatják. Az előbbi kötetekből csak egyes példány áll rendelkezésre; ezek következő áron kaphatók: I. kötet 10 kor., II. kötet 6 kor., Az I. és III. kötetet készpénzben visszaváltjuk.

Az előfizetési összegek kiadóhivatalunkhoz (IV., Molnár-utca 24.) czimzendők.

Coleoptera-duplumaimat leginkább Székesfehérvár környékéről, óhajtanám más bogarakra elcserélni. Szives ajánlatokat kérek.

Székesfehérvár.

Chinorányi Ede,
cist. főgymn. tanár.

Melléklet: Niepelt W. és Ortner árjegyzéke.

A M. N. Múzeum Hemiptera-gyűjteménye.

Irta Dr. Horváth Géza.*

Valamint a természetben az állatvilág főtömegét, a fajok számát tekintve, a rovarok alkotják, úgy a Magyar Nemzeti Múzeum állattani gyűjteményeiben is ez az állatosztály van a leggazdagabban képviselve, mert rovaraink összes állománya ez idő szerint a $\frac{3}{4}$ millió darabot már jóval meghaladja. Az egyes rovarrendek állománya, kerekszámokban kifejezve, a következő:

Hymenopterák	42,000 darab
Bogarak	500,000 „
Lepkék	60,000 „
Legyek	60,000 „
Neuropterák	6,200 „
Orthopterák	7,000 „
Hemipterák	100,000 „

Összesen 775,200 darab.

Rovargyűjteményeink azonban nem épen csak gazdagságuk miatt érdemelnek kiváló figyelmet, hanem tudományos becsüknél fogva is. Hírüket és értéküket a legilletékesebb hazai és külföldi szakkörökben leginkább azok a tudományos dolgozatok állapították meg, melyek a bennük található tárgyak alapján már eddig is napvilágot láttak, s a melyekre vonatkozólag az eredeti és hiteles típusok — részben unicumok — most itt őriztetnek. Az alábbi ismertetésekben szintén kitűnik, hogy nincs oly rovarrend, a melyből kisebb-nagyobb számú ilyen tipikus példányokkal ne dicsekedhetnénk.

A rovarok már kezdettől fogva különös figyelemben részesültek Múzeumunkban. A mióta pedig az állattár gyűjteményeinek keretei az egész földkerekség állatvilágára kiterjesztettek, mindinkább kidomborodott az a törekvés, hogy legalább rovargyűjteményeinkkel a nagyobb európai múzeumok színvonalára emelkedjünk. Ennek a törekvésnek megvoltak és megvannak a maga természetes okai. Arról ugyanis — legalább jó hosszú időre — le kellett és

* »A M. N. Múzeum multja es jelene« című műből.

le kell mondanunk, hogy kivált a nagyobb gerinczes állatokat illetőleg a nagy és gazdag nyugati nemzetek legelső muzeumainak gazdagságát elérjük. Ehhez nem rendelkezünk a szükséges anyagi eszközökkel: de meg aztán Magyarországnak nincsenek tengerentúli gyarmatai, a melyekből az exotikus állatvilág ritkább, érdekesebb és rendesen igen drága képviselőit könnyű szerrel megkaphatnánk. De azt igenis, már mostani szerény viszonyaink között is elérhetjük, hogy rovargyűjteményeink gazdagságával és tudományos értékével a világ legelső muzeumai között foglalhassunk helyet. Már most is vannak egyes rovarcsoportok, a melyekből a mienknél szebb és gazdagabb gyűjtemény semmiféle más muzeumban sem található.

Tudományos rovargyűjteményeinkhez járulnak még a szemléltető gyűjtemények, melyekben a rovarvilág jellemző és nevezetesebb alakjai systematikus rendben sorakoztatva vannak kiállítva. Azonkívül a rovarok fejlődése, álczáikkal, bábjaikkal, az általuk megrongált növényrészekkel stb. csoportosítva, külön szekrényekben szintén be vannak mutatva. Sajnos, hogy gyűjteményeinknek ezt a részét már évek óta kénytelenek vagyunk a nagy közönség elől elzárva tartani. De éppen azok a termek, a melyekben a rovarok állanak, egyszersmind az osztály szaktisztviselőinek dolgozó helyiségekkül szolgálnak, s különben is annyira zsúfolva vannak szekrényekkel, hogy a látogató közönség ott szabadon nem mozoghatna, sőt el sem férhetne.

A Hemiptera-gyűjtemény jelenleg összesen mintegy 100,000 példányból áll. A magyarországi gyűjtemény teljesnek mondható, mennyiben a hazánk területén eddig felfedezett 1676 Hemipterafaj kivétel nélkül mind képviselve van benne, még pedig egészen hiteles példányokkal. Az általános gyűjteményben aránylag legjobban vannak képviselve a palaeartikus faunaterület, továbbá Új-Guinea, a maláji archipelagus szigetei és Madagaszkár.

A Hemiptera-gyűjtemény első alapját úgy látszik az a 187 európai, jobbára magyarországi fajból, illetőleg 771 példányból álló kis gyűjtemény képezte, mely 1839-ben S a d l e r J ó z s e f hagyatékából került a Múzeum birtokába. Ezt a szerény alapot F r i v a l d s z k y J á n o s 1850-ben magyar- és törökországi fajok ajándékozásával kezdte gyarapítani, azontúl pedig (1851—1862) Budapest környékén és az ország különböző részeiben tett gyűjtéseinek eredményével növelte.

A gyűjtemény eleinte kizárólag csak európai, főleg belföldi anyagból állott. A legelső exotikus fajok dr. D o l e s c h a l l L a j o s tól származtak, a ki 1856-ban Jávából, 1859-ben pedig Amboinából küldött a Múzeumnak rovarokat. Majd 1861-ben dr. D u k a T i v a d a r tól Kelet Indiából érkeztek Hemipterák. Jelentékenyebb volt a gyarapodás 1864-ben F r i v a l d s z k y I m r e rovargyűjteményének megvásárlásával. E gyűjtemény a többi között 2446 palaearetikus és 164 exotikus Hemipterát is tartalmazott, melyeknek értékét kivált az a körülmény emelte, hogy nagy részüket még H e r r i c h - S c h ä f f e r determinálta.

Az egész gyűjtemény ekkor még mindamellett meglehetősen szerény volt, ámbar F r i v a l d s z k y J á n o s belföldi gyűjtéseim kívül 1868 óta már némi vásárlások és ajándékozások is hozzájárultak gyarapításához. Az akkori ajándékok közül főlemlithetők: V e r e b é l y i I m r e mexicói és P á v e l J a n o s kis-ázsiai gyűjtései, valamint az osztrák Novara expedíció gyűjtéseiből kapott anyag. Csak 1870-ben X á n t u s J a n o s kelet-ázsiai gazdag gyűjtéseinek beérkezésével érte el a gyűjtemény azt a fokot, hogy úgy terjedelménél, mint tudományos érdekénél fogva méltan figyelmet igényelhet.

Az erre következő 25 év alatt leginkább a belföldi gyűjtemény gyarapodott részint az állattári osztály személyzete által hazánk különböző vidékein gyűjtött anyaggal, részint F u s s K á r o l y és B i r ó L a j o s gyűjteményeivel, valamint egyes ajándékokal. A F u s s-féle gyűjtemény, melyet jobbara F i e b e r határozott volt meg, hazai fajokon kívül más országbeli európai fajokat is tartalmazott. Exotikus anyag ez alatt az idő alatt aránylag csak keves érkezett be, nevezetesen: S a r k a d y K á r o l y tól Braziliából, dr. M a c h i k G y u l á tól Szumatrából, S t o c k i n g e r F e r e n c z tól Kelet-Indiából, V a d o n a J á n o s tól ennek földközi útjából, dr. P r o c o p p J e n ő től Mexikóból és S z é c h e n y i B é l a gróftól Kelet-Ázsiából.

Hemiptera-gyűjteményünk tulajdonképen csak 1896 óta vett nagyobb lendületet, midőn 2735 fajból, illetőleg mintegy 42,000 meghatározott példányból álló palaearetikus gyűjteményemet a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékoztam. Evvel elértük azt, hogy ilyen gazdag palaearetikus gyűjteményvel e rovarrendből jelenleg egyetlen más nyilvános múzeum sém díszeskedhetik. E gyűjteményt gazdagsága mellett kiválóan becsessé teszik a benne levő nagyszámú hiteles típusok, továbbá az a körülmény, hogy kiterjed még az Aphidák- és Coccidákra is, melyek a legtöbb ilyenmű gyűj-

teményben rendszeresen hiányzani szoktak. Az Aphidák között helyet foglal Jules Lichtenstein francia aphidologus classikus gyűjteménye is, mely annak idején hagyományozás útján került birtokomba.

Ugyancsak 1896-ban kezdte meg Biró Lajos új-guineai gyűjtéseit, melyeket aztán időközben a Bismarck-szigetekre, a maláji archipelagusra és Ausztráliára is kiterjesztett. Ezeknek révén hat év alatt (1896—1901) Új-Guineából és a Bismarck-szigetéről eddig összesen mintegy 7000 Hemipterát kaptunk, a maláji archipelagusból és Ausztráliából közel 1500 példányt.

A gyarapodás az utóbbi években különben is nagyobb arányú volt úgy vásárlás, mint ajándékozás, csere és gyűjtés útján. Eltekintve azoktól a vetelektől, melyek egyes külföldi rovarkereskedőknél tétettek, megvásároltunk: M. Korb kis-ázsiai és kaukazusi, dr. Schmiedeknecht egyiptomi és palesztinai, Glaszner Károly cyprusi, L. Bleuse algiri, A. Mocquerys madagaszkári és nyugatafrikai (S Thomé sziget), C. F. Baker észak-amerikai és J. Michaels szurinami gyűjtéseit.

Az ajándékozók közül felemlíthetők: dr. Brancsik Károly, Csiki Ernő, dr. Horváth Géza, dr. Matzumura S., Montandon Arnold és kivált F. D. Godman Londonban, ki a „Biologia Centrali-Americana” kötetiben feldolgozott anyagból 192 közép-amerikai fajt ajándékozott 439 példányban. Ugyancsak ajándék gyanánt kaptuk meg Zichy Jenő gróf ázsiai és dr. Almásy György turkesztáni expedíciójának Hemipteraanyagát, továbbá F. Silvestri dél-amerikai, dr. W. Horn ceyloni és Th. Becker kanári-szigeti gyűjtéseit.

Az allattári osztály tisztviselői közül dr. Madarasz Gyula 1896-ban Ceylonból hozott Hemipterákat, dr. Kertész Kálmán pedig 1900-ban Németországból és Ausztriából, míg a löbbi személyzet a Magyar Birodalom területén, beleértve Dalmáciát, Boszniát és Herzegovinát is, foglalkozott e rovarok gyűjtésével.

A mi az egész gyűjtemény jelenlegi állapotát illeti, a palaeartikus fajok mind meg vannak határozva, az exotikus anyag nagyobb része azonban még feldolgozásra és rendezésre vár. De gyűjteményünk gazdagsága mellett, annyi sok érdekes és ritka, sőt egészen új dolgot tartalmaz, hogy már most is a tekintélyesebb európai gyűjtemények között foglalhat helyet. Különös tudományos becset adnak neki a nem csekély számú tipikus példányok. Majdnem valamennyi szakembertől, a ki az utolsó félszázad alatt Hemipterákkal foglalkozott, vannak benne ilyen típusok és pedig a követ

kezőktől: Atkinson, Baker, C. Berg, Breddin, Branesik, Champion, A. Costa, Distant, Edwards, P. M. Ferrari, Fieber, Flor, Förster, Del Guercio, Handlirsch, Herrich-Schäffer, Horváth, Jakowleff, Kirkaldy, Lichtenstein, Fr. Löw, Matzumura, Melichar, Montandon, Montrouzier, Mordwilko, Oschanin, Puton, Reuter, Rey, J. Sahlberg, E. Saunders, J. Scott, Signoret, Stahl és C. G. Thomson.

A M. N. Múzeum Hymenoptera-gyűjteménye.

Irta Mocsáry Sándor.*

A mintegy 14000 fajt 42000 példányban magában foglaló Hymenoptera-gyűjteményünk általában véve eléggé szépnek, sőt egyes részeiben, más múzeumok gyűjteményeivel szemben, gazdagnak mondható. Áll ez főleg a fémdarazsak (Chrysididae) s a dél-amerikai nagy diszdarazsak, a Pepsis-ekre nézve. Mert míg a fémdarazsakból 530 faj van gyűjteményünkben 4100 példányban, tehát az ismert 820 fajnak kétharmadrésze, addig az eddig leírt mintegy 170 Pepsis-ből körülbelül 130 fajunk van 656 példányban. E többnyire ritka állatokból álló két gyűjtemény tehát olyan, a melyhez hasonló aligha van az egész világon. De nem kevésbé szépen van képviselve a Mutilla-nem is, melyből 410 fajunk van 1080 példányban; továbbá a Sphecidák, az Euglossa, Centris, Xylocopa fajok, a palaearetikus s különösen az élősdű méhfélék, az idegenföldi Tenthredinidák és Braconidák s általában véve Bíró Lajos gyűjtése alapján, az új-guineai Hymenopterák, köztük főleg a hangyafélék (Formicidae), melyek oly sok új nemet és fajt szolgáltatottak, hogy azok más gyűjteményekben aligha vannak csak megközelítőleg is oly nagy számmal együtt. A mintegy 120 darabból álló s lassanként szerzett fészkek, főleg a társaséletű darazsak fészkei, jobbra Dél-Amerikából, szintén csak kevés múzeumban lesznek meg. De bizonyára figyelmet érdemel ama 3800 faj- és 24000 példányból álló magyarországi gyűjtemény is, mely főleg a Magyar Nemzeti Múzeum tisztviselőinek, továbbá PáveI János múzeumi gyűjtőnek s mások szíves hozzájárulásának köszöni megalkotását, s mely a magyar fauna ilyenmű állatesoportjának meg lehetőségen hű képét adja

* »A M. N. Múzeum múltja és jelene« című műből.

A ma már szép gyűjtemény keletkezésének és fejlődésének történetét illetőleg érdekes fölemlíteni, hogy az első ilyenmű tárgyak, melyek a Magyar Nemzeti Múzeumba kerültek, darázsfészkek voltak, melyeket Jerémes Mihály kissárói ref. lelkész 1847. májusban és Kiss Bálint 1850. febr. 20. küldöttek be ajándékképen. Az első Hymenoptera pedig egy közönséges darázs (*Vespa vulgaris* L.) vala, melyet 1851. aug. 15-én Fabó András agárdi ág. ev. lelkész ajándékozott. Ezt követte Pius Titius minorita, ki 1852-ben az első fém-darazsat (*Ellampus spina* Lep.) s később, 1855-ben a hazánk faunájára nézve annyira jellemző másik fém-darazsat, a *Cleptes orientalis*-t küldötte be Arad kö nyéké től.

A magyarországi gyűjtemény tulajképeni megalapítója itt is Frivaldszky János volt, ki már 1852-ben 59 faj budapesti Hymenopterát ajándékozott 122 példányban, s a gyűjteményt a következő s későbbi években is gondosan gyarapította. 1853-ban Vidra Ferdinánd ungvári festő és dr. Kovács Gyula muzeumi ör szintén ajándékoztak ilyenmű állatokat, valamint 1885-ben Metelka Ferencz dabasi gyógyszerész is, 111 fajt 146 példányban. 1865-ben Májér Mór tanár küldött Pécsről 6 faj Hymenopterát 11 példányban. Nagyobb számmal kerültek gyűjteményünkbe ilyenmű állatok 1864-ben Frivaldszky Imre jobbára lepke- és bogarakhól álló gyűjteményének megvételével, melyek között a Förster A. és Tischbein P. által meghatározott s leirt tipikus fajok is voltak. A Magyar Nemzeti Múzeum tisztviselőin s a hazai gyűjtőkön kívül megemlítendő még, hogy dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos és dr. Emich Gusztáv miniszteri titkár 1900-ban a Múzeumnak ajándékozták sok even át gyűjtött Hymenopteraikat, melyek közül az előbbiéből 342 faj 536 példányban, az utóbbiéből 121 faj 183 példányban tétetett be a tulajdonképeni gyűjteménybe. A Mocsáry Sándor által 27 éven át összeszerzett vagy ajándékban kapott 280 faj-s 790 példányból álló fém-darázs-gyűjtemény, melyből 110 faj addig még hiányzott, bizonyára nagyon emelte a Múzeum ilyenmű gyűjteményét, valamint ama néhány ezer példányra menő más Hymenoptera is, melyeket csere vagy ajándék útján kapott egyesektől, specialistáktól vagy muzeumoktól.

Az első idegenföldi Hymenopterákat dr. Dolesehal Lajos küldötte be Jávából 1856-ban, 89 fajt 180 példányban. 1865-ben Xántus János Tres Marias és S. Juan szigetéről 5 fajt küldött 7 példányban, 1868-ban Verebélyi Imre Mexikóból 54 fajt 82 példányban, ugyanezen évben dr. Mayr Gusztáv bécsi

tanár 13 faj exotikus hangyát 22 példányban. 1869-ben a „Novara” expedíció anyagából kaptunk 51 fajt 129 példányban. 1874-ben dr. Gerster Árpád-tól Broocklinból, 1876-ban Sarkady Károly-tól Braziliából és 1879-ben dr. Machik Gyulától Szumatrából kaptunk néhány példányból álló küldeményeket. De ez időszakban a legnagyobb számot Xántus János 1870–71-ben tett keletázsiai gyűjtése szolgáltatta, melyből 52 faj 642 példányban helyeztetett a gyűjteménybe.

Az idegenföldi Hymenopterák gyűjteménye tehát 1880-ig még igen csekély volt. Ez évtől fogva azonban az osztály költségadományából mindig fordítottat bizonyos összeg ilyenmű állatok vételére a rovarkereskedők- vagy gyűjtőktől, ez lévén a legegyszerűbb és leghízbiztosabb mód az exotikus fajok megszerzésére. S valóban eddig 11828 példány vétetett mintegy 7000 koronáért. De e vételeken, részben a cserén kívül kevesebb számmal ajándék útján is gyarapodott a gyűjtemény: Vadona János-nak földközi útból, dr. Procopp Jenő-től Mexikóból, Széchenyi Béla gróf kelet-ázsiai, dr. Horváth Géza kaukázusi, Herman Ottó és dr. Lendl Adolf norvégiai és Zichy Jenő gróf III-ik ázsiai utazásának, Csiki Ernő szaktársunk által gyűjtött becses anyagával, valamint legújabban a dr. Almásy György által Turkesztánból hozott példányokkal. Nem csekély számmal vettünk Hymenopterákat Cyprus szigetéről is; és amit talán legelőbb kellett volna említenem, a Biró Lajos által hat éven át Új Guineából, részben a Bismarck-szigetokről, a maláji archipelagusból és Ausztráliából küldött 5557 példány Hymenopterával igen szépen gyarapodott tárlatunk.

A mi már a meglevő anyag mibenlétét és állapotát illeti: a magyarországi fajok háromnegyed részben, a palaeartikus fajok jobbra s az idegenföldiek mintegy kétharmad részben már megvannak határozva, mely utóbbiak között bizonyára még néhány száz, eddig ismeretlen faj van. Részben az Ichneumonidák, nagyobb számmal a Chalcididák, Proctotrupidák még mindig speciális művelőjükkre várnak.

Valamely gyűjtemény tudományos becsét és értékét nagyon emeli ama körülmény, ha a fajoknak legalább egy része specialistáktól van meghatározva. Intézetünk sohasem zárkózott el az elől, ha egyes kiváló szakemberek a Nemzeti Múzeum bizonyos anyagát feldolgozás végett kérték. Ezek alapján az újabb idők csaknem valamennyi specialistájának vannak típusai gyűjteményünkben, többektől nagyobb számban is. Ilyeneket mutathatunk fel: André

Edmond és Ernest, Belfrage, Brauns S., Buysson Róbert, Ducke, Emery, Friese, Forel, Förster A., Gribodo, Handlirsch, Kohl, Konow, Kriechbaumer, Lucas R., Marshall F. A., Mayr, Mocsáry, Morawitz, Radoszkowski, Saunders Edw., Schenck, Schletterer, Schmiedeknecht, Sickmann, Szépligeti, Thomson G. és Tischbein-től.

A M. N. Muzem bogár-gyűjteménye.

Irta Csiki Ernő*.

A bogár-gyűjtemény jelenleg mintegy félmillió példányból áll. Ebből 42,000 példány a magyarországi, a többi az általános gyűjteményre esik. Legteljesebb a magyarországi gyűjtemény, mely mintegy 6000 fajból áll: igen gazdag a palaeartikus faunaterületről, továbbá a Dél-Ázsia-, Új-Guinea-, Ausztrália-, Kalifornia-, Mexiko-, Peru- és Braziliából származó anyag, mely a körülbelül 40,000 fajból álló általános gyűjtemény zömét alkotja.

A mennyire a legrégebb feljegyzések mutatják, a bogár-gyűjtemények legelső alapját az a 153 Coleoptera képezte, mely az 1821-iki lajstromban van kimutatva: de ezeknek származását nem lehet biztosan kideríteni. A bogár-gyűjtemény tulajdonképeni alapját azonban a híres Dahl-féle gyűjtemény képezte, mely 3192 fajhoz tartozó mintegy 10,000 példány európai Coleopterából állott és 1824-ben „Ö fensége a nádor kegyéből megszereztetett”. A következő években vásárlással gyarapították a gyűjteményt; így 1827-ben Dahl és Olexich, 1830-ban Waltl és Hoffmann külföldi rovarászoktól vásároltak európai bogarakat. Az első gyűjtés 1836-ben történt; ekkor gyűjtött ugyanis Petényi Salamon János Felső-Magyarországon 74 fajhoz tartozó 126 bogarat. Az 1844. évre esnek az első ajándékok, a mennyiben báró Ocskay Ferencz néhány Sopronvidéki, Ackner Mihály és Bielz Ede Albert pedig erdélyrészi bogarakat ajándékoztak, Fivaldszky Imre 1846-ban 233 darab törökországi, kréta-szigeti és kisázsiai bogarat ajándékozott, majd 1849-ben dr. Sadler József hagyatékából a Nemzeti Muzeumnak jutott annak 1591 fajból álló európai, főleg magyarországi bogárgyűjteménye.

* A M. N. Muzem multja és jelene című műből.

A múlt század 50-es éveiben már többen gyarapítják gyűjteményünket ajándékaikkal, így magyarországi bogarakat ajándékoztak: Fábó Andor, Herbert Henrik, Kovács Gyula, Kovács János, Kubinyi Ferencz, Metelka Ferencz, Pius Titius, Scholtz Adolf és Vidra Ferdinánd. Ugyanezen időre, 1851-re esik Frivaldszky János-nak, az állattári osztály későbbi igazgatóőrének első ajándéka is, ki azután évről-évre 1895-ben bekövetkezett haláláig folyton gyarapította kedveltjeivel a gyűjteményt. 1853-ban ajándékozta Lackenbacher Jakab az első brazíliai bogarat, majd 1855-ben Nostiz-Rieneck Paulina grófnő gyarapítja az exoták gyűjteményét 132 keletindiai bogárral. A későbbi években e gyűjteményt különösen dr. Nendwiesch Károly és dr. Joachim W. amerikai, dr. Doloschall Lajos jávai és amboinai, dr. Duka Tivadar keletindiai, Xántus János észak-amerikai és Velits Károly szenegáli állatokkal gyarapítják.

1864-ben vették meg Frivaldszky Imre gyűjteményét, mely körülbelül háromszor akkora volt, mint a Muzéum addigi gyűjteménye és 9659 faj, illetőleg 34,913 példányból álló európai és 1582 faj- és 2806 példányból álló exotikus gyűjteményre oszlott. A milyen nagy volt ez évben a gyarapodás, annál csekélyebb volt a következő években. Eltekintve a kisebb ajándékoktól, több figyelmet csak Verébélyi Imre mexikói gyűjtése érdemel, azonkívül az osztrák „Novara”-expeditió kettős példányaiból összeállított kisebb gyűjtemény.

A 70-es évek elején több gondot kezdenek fordítani a gyűjtésekre. Míg a Muzéum tisztviselői az ország különböző részeit bejárva gyűjtenek gazdag anyagot, főleg a magyarországi gyűjtemény gyarapítására és faunánk megismerésére, addig Xántus János a kormány megbízásából Dél- és Kelet-Ázsiában gyűjt felette gazdag anyagot. 1870-ben ajándékozta Frivaldszky Imre a Nemzeti Muzéumnak a Pável János-tól Kis-Ázsiában (Brussza vidékén) gyűjtött bogarakat. 1877-ben vétel útján megszereztetett Fuss Károly európai, de főleg erdélyi bogárgyűjteménye, mely 5667 fajhoz tartozó 16.000 példányból állott. Ez a gyűjtemény annál is értékesebb volt, mert hazánk délkeleti felföldjének faunája a muzeumi gyűjteményben addig alig volt képviselve.

A 80-as években főleg vételek útján gyarapodott tetemesen a gyűjtemény. Azonkívül dr. Machik Gyula hazánkfa Szumatra és Amboina szigetekről, báró Mueller Ferdinánd Ausztráliából, Stockinger Ferencz főkonzul Keletindiából, Vadona

János földkörüli útjából, Herman Ottó és dr. Lendl Adolf Norvégiából küldöttek be anyagot, magyarországi bogarakat pedig főleg Kuthy Dezső ajándékozott. 1890-ben dr. Mihalovics Sándor sárosszegyei és 1892-ben dr. Kertész Aba gazdag exotikus Coleoptera-gyűjteménye, majd később dr. Procopp Jenő Mexikóban, Fenichel Samu Új-Guineában, Leyter Lajos Argentiniában, gróf Széchenyi Béla expedíciója Dél- és Kelet-Ázsiában és dr. Horváth Géznak a Kaukázusban és Örményországban gyűjtött anyaga kerül a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonába.

1896-ban dr. Horváth Géznak az allattári osztály főnökvé történt kinevezetése a bogárgyűjtemény történetében is új korszak kezdetét jelezte. Az egyszerűsített ügykezelés és a tisztviselők szaporítása nagyban hozzájárult ehhez. Ez időben kezdte meg Bíró Lajos gyűjtéseit Új-Guineában, melyeket később a Bismarck szigetekre, a maláji archipelagusra és Ausztráliára is kiterjesztett. Dr. Madarász Gyula ör 1896-ban Ceylon szigetére utazik gyűjteni, 1898-ban pedig Csiki Ernő, Zichy Jenő gróf expedíciójával Oroszországban és Ázsiában gyűjt, azonkívül a tisztviselők szorgalmasan kezdik az ország kutatását, belevonva Dalmácia és Bosznia-Hercegovina területét is. Vétel útján a Múzeumba kerül Bíró Lajos magyarországi és McLean nyugati ausztráliai, ajándékképpen Csiki Ernő magyarországi és Geittner Ferencz gazdag általános Coleoptera-gyűjteménye. Vétel útján több kisebb-nagyobb gyűjtés és gyűjtemény jutott a Múzeum birtokába, közöttük nem egy felette heces, mert számtalan tyust tartalmazó. Bíró Lajos indo-auztráliai gyűjtései nem kevesebb mint 16,360 példánnyal gyarapították a gyűjteményt; ezek között pedig igen sok a fölötte érdekes újdonság és ritkaság. Egyáltalában az utolsó 6 évi gyarapodás a jelenlegi anyagnak majdnem a felét teszi ki.

Ez volna nagy vonásokban a bogár-gyűjtemény fejlődésének története. Most atterve magára a gyűjteményre, arról a következőket jegyezhetjük fel

A magyarországi bogár-gyűjtemény gazdagsága úgy fajokban mint tyusok- és unicumokban főleg azon körülménynek köszönhető, hogy a magyar kutatók azt a nemes irányt követték és követik, hogy a fajok első magyarországi példányait a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajánlják fel. A magyar gyűjtemény teljesen fel van állítva és 54 nagy rovarfókot foglal el; egyes fiókok azonban már annyira túlszűfoltak, hogy azokba már alig lehet

valamit betenni Ez, továbbá ama körülmény, hogy Horvát- és Szlavonországok faunája az első felállításnál tekintetbe nem vétetett, a gyűjtemény újból való felállítását sürgőssé tette. Kevésbbé ki-elégítő az állapotok az általános gyűjteménynél; ez, mint minden nagyobb muzeumban, nálunk sincs teljesen rendezve. E gyűjtemény fejlődésében is eddig a legnagyobb akadály a helyszűke volt. Gazdag gyűjteményünk eddig nem érvényesülhetett, pedig az első között foglal helyet úgy gazdagsága, mint tudományos értéke tekintetében. A gyűjtemények újbóli rendezése és felállítása már meg is indult.

A bogár-gyűjtemény tudományos becsét nagyban emeli a sok típus, mely benne őriztetik: ilyenek vannak többek között a következő hűvároktól: Apfelbeck V., Biró Lajos, Brancsik Károly, Brisout de Barneville, Csiki Ernő, Daniel K. és J., Eppelsheim E., Escherich K., Fairmaire L., Fleischer A., Faust J., Fauvel Albert, Frivaldszky Imre és János, Fuss K., Ganglbauer L., Gestro L., Grouvelle, Heller K. M., Horn V., Hopffgarten M. báró, Kaufmann Ernő, Kenderesy Dénes, Kerremans, Kraatz G., Kuthy Dezső, Malász József, Meyer-Darcis, Müller J., Ormay Sándor, Petri Károly, Pic M., Raffray Ach., Redtenbacher L., Reitter Edm., Roeschke H., Schilsky J., Schultze Aug., Seidlitz G., Spaeth Fr., Stierlin G. és Weise J.

Különfelek.

Entomologiai évkönyv. A Krancher-fele (Entomologisches Jahrbuch. 12. évfolyama, 1903-ra megjelent Lipseben (Frankenstein & Wagner). Minden hónaphoz járul utasítás a Lepidoptera és Orthoptera gyűjtésére és 3—4 üres lap, jegyzetekre. A könyvnek egyéb tartalma igen változatos. Egyes értekezései foglalkoznak a lepkékkel, hogarakkal, darazsakkal és legyekkel. Ránk nézve különösen érdekes Melichar-nak rovaraszati kirándulása Boszniába és Hercegovinába. Nem kevésbé érdekes Bachmetjew cikke, melyben a különböző országok lepkészeit arra kéri fel, hogy a lepkék kiterjedését mérjék meg. Megemlítendő még egy értekezés a kövesült rovarokról. A csinos kötésű könyv ára postán hozatva 2 korona.

Felolvasás a lepkékről. A közoktatásügyi m. kir. miniszter a Múzeumok és Könyvtárak országos főfelügyelősége útján a pozsonyi

muzeumnak is ajándékozott egy lepke gyűjteményt, melynek rendezésére és szakszerű felállítására A. Aigner Lajos lett kiküldve. Ez alkalommal a pozsonyi Orvos-természettudományi Egylet kívánatára Pozsony városháza disztermében igen nagy közönség előtt a lepkékről tartott népszerű felolvasást, melynek kapcsán az említett gyűjtemény számos darabját be is mutatta. A közönség a felolvasást nagy figyelemmel és látható érdeklődéssel követte.

Lepkeképek iskolák számára jelennek meg Gothában Ihle P. és Lange M.-től ily czímen: »Gross Schmetterlinge Deutschlands.« A munka füzetekben jelenik meg, minden füzet (ára 2¹/₂ márká) 3 lapot tartalmaz, melyeken egy-egy lepkefaj látható petéjével, hernyójával, bábjával és tápláló növényével izlesesen és tanulságosan csoportosítva. Az eddigi 4 füzet tartalma: *Saturnia pavonia* L., *Limnitis populi* L., *Sphinx ligustri* L., *Catocala fraxini* L., *Lasiocampa potatoria* L., *Vanessa polychloros* L., *Papilio Machaon* L., *Endromis vericolora* L., *Deilephila euphorbiae* L., *Arctia caja* L., *Deilephila elpenor* L. és *Lasiocampa quercifolia* L., azaz csupa oly állat, melyre az oktatásnál szükség van. Erre a czélra pedig kitűnően alkalmasak ezek a természethűen festett lapok, melyek mindegyike egy-egy biológiai csoportot képvisel.

Megvámolt bolhák. A genfi vámhivatal nagy zavarba ejtette egy nemrég oda érkezett csomag, melynek tartalma kitanított bolhákból állt. Hiába forgatták a tarifákat, nem tudtak boldogulni, végre emlékezett a fővámos hasonló súlyos esetre. Akkor egy doboz sáskáról volt szó, melyeket hosszas tanácskozás után élelmszerű gyanánt bocsátottak át, oly expediens, melyet azonban bolhákra nem igen lehetett alkalmazni, mivel azok az embernek nem szolgálnak táplálékul seholsem, inkább megfordítva. Minthogy azonban az új árúczikket nem merték vámentesnek elismerni, magasabb fórumhoz fordultak Bernbe, ahol aztán a bolhákat szerencsésen a »menageria« rovatba helyezték a ragadozó állatok sorába, alighanem a bolhának ismeretes vérengző voltánál fogva.

A rovarok praeparálására nagyobb kirándulások és utazások alkalmával ritkán marad elég idő, melyet az ember inkább gyűjtésre használ ki. Ilyenkor igen tapasztalt rovarász következőleg szokott eljárni. Csak kevés, különösen becses állatot praeparál azonnal, még pedig az igen aprókat minutiátúkra, melyeket hodzabéllel el látott dobozban helyez el. A többit itatós papírból készült különböző nagyságú hüvelybe teszi s ezeket, ha megteltek, vattával elzárja, miáltal a rovarok penészedése teljesen ki van zárva. Nagyobb Cicadák itatós papír közé, törekeny Hemipterák arzénna vagy sublimáttal praeparált battist-rétegek közé apró dobozokba, nagyobb bogarak pedig hígított alkoholba kerülnek. Mielőtt a papír hüvelyeket odahaza kibontanók, áztatóba kell helyezni. Az így eltartott rovaroknál megvan az az előny, hogy könnyen praeparálhatók, mivel lábuk meg nem merevedik annyira, mint az alkoholban gyűjtötteknél.

Az ailanthus-szövő (*Philosamia Cynthia*) meghonosításával annak idején sokat kísérleteztek a haza különböző részeiben, de ered-

ménytelenül; sikerrel jarna azonban a kísérlet valószínűleg Dél-Magyarországon, melynek éghajlata megegyezik Elzászával, a hol a meghonosítás alaposan sikerült. Strassburgban ugyanis hozatott egy kedvelő Eszak-Amerikából petéket s a hernyókat a szabadban álló ailanthus fákon tenyésztette. Azóta, daczára annak, hogy a verebek a hernyót erősen megtámadták, az állat évről-évre elszaporodott, elannyira, hogy 1902-ben a lepke már félelmetes mennyiségben lépett fel. Attól tartanak, hogy nemsokára ismétlődni fog Elzászban az a pusztítás, melyet a hasonló módon Észak-Amerikába behuzozott *Ocneria dispar* ott okozott.

Hangyák az étlapon. A legsötétebb afrikai négek általában, főnökeiket sem véve ki, kivált az évnek bizonyos szakában, a fehér hangyák (termiták) húsára vannak utalva, a melynek ize, megfelelő elkészítés mellett, a májas hurkáéhoz hasonlít. Az indiai archipelagus benszülöttjei is kedvelik a fehér hangyát, mely fejlődésének utolsó stadiumában szárnyas s ekkor este nagy mennyiségben jön a világosságra. Ezeket úgy fogják el, hogy vízzel telt nagy tálat helyeznek világosság alá, a visszavetett fény pedig vonzza ez állatokat. A vízből kiszedik őket és miután szárnyukat kitépték volna, megpörkölnek vagy liszttel kalácscsá sütik s így élvezik; izük állítólag hasonlít a manduláéhoz. Ugyanúgy eszik meg a méheket s egyéb rovarokat is. A méheket mézzel vagy anélkül falevélbe csavarják s úgy pörkölnek. A nagyobb sáskákat sem vetik meg; ezeket megpörkölve a rizshez „auflag“-nak eszik. Kedves egészségükre válják!

A kolumbácsi legyről (*Simulia columbatzensis* Schönbauer) értekezik Rzehak Emil (Landw. Zeitschr. f. Oest.-Schlesien. Troppau, 1902. p. 594.) s a többi közt ezeket írja: Ha Bázias alatt O-Moldovát elhagyjuk, csakhamar látjuk a Duna közepén a híres „Babakaj“ nevű sziklatömböt, azután pedig gyönyörködünk a szerb területen levő golubaczi hegységben. Ennek alján látjuk az Alduna legszebb, legregényesebb várának, a golubaczi várnak romjait. Golubacz egykoron Brankovics György szerb fejedelem erős vára volt, melyet először 1391-ben szállt meg a török. Eme várhoz közel, fölötte van egy rengeteg nagy barlang, melyben a hírhedt légy tartózkodik. Szerző szerint hibás a »kolumbácsi légy« elnevezése, melyet Schönbauer pesti tanító írt le 1795-ben (Die Geschichte der schädlichen Kolumbateser Mücken im Bannat, als ein Beitrag zur Naturgeschichte von Ungarn) és melyet a leíró a szerb névnek elferdítésével nevezett el; helyes neve: a *golubaczi légy*. A barlangból, melyben mély vízmedenceze van, tavaszkor már április közepén, mint az óriási porfelleg jönnek elé a legyek, melyek meleg időjárás mellett hat hétig tömördek mennyiségben kínozzák az embert és marhát egyaránt. A gyöngébb szörtelen testrészeket lepik el, a szembe, fülbe, orrba, a szájba, sőt innen a légesőbe is hatolnak és szúrásuk által égető viszketést és gyorsan fejlődő, kemény, fájdalmas dagasztat idéznek elő, mely a marhánál étvágytalanságra, lesóványodásra, sőt nemritkán halálra is vezet. Ezek a legyek 30--40 négvszög mértöldnyi területen terjednek el s a hajók

a Duna mentén még továbbra is elhurezolja. Schiner szerint csupán a légy nősténye csíp, a him igen ritka. Az állat, miként már Schönbauer gyantította s utóbb Verdot és Medovics megállapította, vízben fejlődik. Ennélfogva megszoríttatnék elszaporodása, hogyha a barlangban levő vizet petroleummal megmérgeznék.

A Magyar Nemzeti Múzeum alapításának 100. évfordulója alkalmával, a melyet az intézet 1902. nov. 23. és 27-én rendkívüli fényvel ült meg, az állattani osztály igazgatójának, dr. Horváth Gézának Ő Felsége a vaskoronarendet adományozta. Egyúttal a közoktatásügyi m. kir. minister kinevezte Mchely Lajos szolgálatára berendelt közepiskolai tanárt számfőlötti igazgató-órré, A. Aigner Lajost pedig muzeumi gyűjtővé, eddigi, a Múzeumok és Könyvtarak országos főfelügyelőségénél elfoglalt állásának meghagyása mellett Ugyanez alkalommal megjelent ily című mű »A Magyar Nemzeti Múzeum multja és jelene. Alapításának századik évfordulója alkalmából. Irták a Magyar Nemzeti Múzeum tisztviselői.« A 424 lapra terjedő foliókötet finom izléssel s a legnagyobb díszszel van kiállítva. Gróf Széchenyi Ferencz színnyomatú és Jozsefnador rézmetszetű arczképe, valamint számos egyéb arczkép és ábra első rangú díszművé avatják e becses kötetet, melynek a rovarokra vonatkozó részét egyes cikkekben lapunk is közölni fogja.

Irodalom.

Langhoffer, August Dr. Einige Mittheilungen über den Blumenbesuch der Bombyliden: Verhandl. d. 5. intern. Zoologen-Congresses. 1902.

Szerző egyes Bombylidák viráglátogatására vonatkozó megfigyeléseit közli. Két Bombylius-faj különösen felemlitendő; ugyanis *B. fuliginosus*, mely állandóan a *Muscari neglectum* virágait, s a *B. discolor*, mely előszeretettel a *Pulmonaria officinalis* virágait kereste fel. A megfigyeléseknél meg van említve a megfigyelés napja, a virágok színe, az állatok neme, a látogatás tartama és a virágzásban levő többi növény. A.

„ROVARTANI LAPOK“

Auszug der Aufsätze dieser in ungar. Sprache erscheinenden entomologischen Monatschrift

Unter Mitwirkung von

Dr. A. Baló, Dr. C. Chyzer, Dr. G. Entz und Dr. G. Horváth
redigirt von

L. v. Aigner-Abafi und E. Csiki.

Budapest IV., Molnár-utca 24.

1902. December.

IX Band

Heft 10.

S. 197. **Dr. G. Horváth: Die Hemiptera Sammlung des Ungar. National-Museums.** Die Insecten-Sammlung des Museums umfasst über $\frac{3}{4}$ Millionen Thiere u. z : Hymenoptera 42.000, Coleoptera 500.000, Lepidoptera 60.000, Diptera 60.000, Neuroptera 6.200, Orthoptera 7.000, Hemiptera 100.000 Stück. Die Sammlung der letzteren, eine der bedeutendsten Europas, theilt sich in: 1) ungarische und 2) allgemeine Sammlung; erstere ist complet, indem sämtliche aus Ungarn bekannte 1676 Arten vertreten sind; in der letztern sind besonders reich vertreten: das palaearktische Gebiet, Neu-Guinea, Madagaskar und die malajischen Inseln. Belangreichere Beiträge erhielt die Sammlung von Folgenden: E. und J. Frivaldszky, Dr. L. Doleschall, Dr. Th. Duka, E. Verebélyi, J. Xántus, Dr. G. Horváth, L. Biró, K. Fuss, K. Sarkady, J. Machik, F. Stockinger, J. Vadona, Dr. E. Procopp, Dr. K. Branesik, E. Csiki, Dr. S. Matzumura, A. Montandon, F. D. Godman, Dr. G. Almásy, F. Silvestri, Dr. W. Horn, Th. Becker, Dr. J. Madarász, Dr. K. Kertész. Besonders werthvoll ist die classische Sammlung der Aphiden von J. Lichtenstein, sowie eine grosse Anzahl von Typen.

S. 201. **A. Mocsáry: Die Hymenopteren-Sammlung des Ungar. National-Museums** umfasst ca 14.000 Arten in 42.000 Exemplaren. Besonders reich vertreten sind die Chrysididen mit 530 Arten in 4100 Exemplaren, die Pepsiden mit 130 Arten in 656 Exemplaren, sowie die Mutilliden mit 410 Arten in 1080 Exemplaren etc. Ihre Reichhaltigkeit verdankt die Sammlung ausser den angekauften Sammlung von E. Frivaldszky und A., den Schenkungen folgender Herren: Dr. K. Chyzer, Dr. G. Emich, Dr. L. Doleschall, Dr. A. Gerster, K. Sarkady, Dr. J. Machik, J. Xántus, J. Vadona, Dr. E. Procopp, Dr. G. Horváth, Graf B. Széchenyi, O. Herman, Dr. A. Lendl, E. Csiki, sowie dem Ergebniss der Sammlung von L. Biró in Neu-Guinea. Einen besonders werthvollen Bestandtheil der Sammlung bildet eine beträchtliche Anzahl von Typen.

S. 204. **E. Csiki: Die Coleopteren-Sammlung des Ungar. National-Museums** besteht aus ca 500.000 Exemplare, und theilt sich in eine ungarische und eine allgemeine Sammlung; erstere enthält ca 6000 Arten in 42.000 Exemplaren; in letzterer ca 40.000 Arten, sind besonders reich vertreten: das palaearktische Gebiet, Süd-Asien, Neu-Guinea, Australien, Kalifornien, Mexiko,

Peru und Brasilien. Den Stock der Sammlung bildete die Dahl'sche Sammlung (3192 Arten in 10.000 Exemplaren), welche 1824. der Palatin, Erzherzog Josef ankaufte und dem Museum spendete. Mehr minder reiche Schenkungen erhielt das Museum auch von: Baron F. Oeskey, M. Ackner, E. A. Bielz, E. und J. Frivaldszky, Dr. J. Sadler, F. Metelka, Dr. K. Nendvich, Dr. W. Joachim, Dr. L. Doleschall, Dr. Th. Duka, J. Xántus, K. Velits, E. Verebélyi, Dr. J. Machik, Baron F. Mueller, F. Stockinger, J. Vadona, Dr. J. Madarász, O. Herman, Dr. A. Lendl, D. Kuthy, Dr. A. Kertész, Dr. E. Procopp, S. Fenichel, L. Leyrer, Graf B. Szechenyi, Dr. G. Horváth, E. Csiki, F. Geitner etc. Eine reiche Vermehrung kam dem Museum zu durch den Ankauf der Sammlung von E. Frivaldszky (9659 europäische Arten in 34.913 und 1582 exotische Arten in 2806 Exemplaren) und K. Fuss (5667 meist siebenbürgische Arten in 16.000 Exemplaren), sowie der Sammlungsergebnisse von L. Biró in Neu-Guinea etc. mit 16.360 Exemplaren. Auch diese Sammlung erhält durch eine sehr grosse Anzahl von Typen einen ganz besondern Werth.

Kleinere Mittheilungen.

S. 208. *Entomologisches Jahrbuch* von Krancher, empfehend besprochen.

S. 208. *Vortrag über Lepidopteren*. Der k. ung. Cultusminister spendete im Wege des Landes-Oberinspectorates der Museen und Bibliotheken dem Museum in Pozsony (Pressburg) eine Sammlung von Lepidopteren, zu deren Aufstellung L. v. Aigner-Abafi eximirt wurde. Bei dieser Gelegenheit hielt derselbe auf Ersuchen im Prunksaale des Stadthauses einen Vortrag über Lepidopteren, welchem das distinguirte Publikum mit sichtlichem Interesse folgte.

S. 209. *Gross-Schmetterlinge Deutschlands* von P. Ihle und M. Lange warm empfohlen.

S. 210. *Das ungar. National-Museum* beging die 100. Jahreswende seiner Gründung am 26. und 27. Nov. 1902 mit grosser Feierlichkeit. Aus diesem Anlass wurde von Sr. Majestät dem Director der zoologischen Abtheilung, Dr. G. Horváth der Orden der Eisernen Krone verliehen; Professor L. Méhely aber zum supernummerären Custos-Director und L. v. Aigner-Abafi als Collector ernannt, mit Beibehaltung seiner bisherigen Stellung beim Landes-Oberinspectorat der Museen und Bibliotheken. Bei dieser Gelegenheit editirte die Direction des Museums ein Prachtwerk (424 Seiten in Folio) über seine Vergangenheit und Gegenwart, mit zahlreichen, ganz vorzüglichen Abbildungen. Den auf die Insekten bezüglichen Theil dieser Werkes beginnt unser Blatt in vorliegendem Hefte zu reproduciren.

Literatur. S. 210. Besprechung der Arbeit von D. A. Langhoffer.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

különös tekintettel a hasznos és kártékony rovarokra

— * —

DR. BEDŐ ALBERT

DR. ENTZ GÉZA

DR. CHYZER KORNÉL

DR. HORVATH GÉZA

KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

SZERKESZTIK

A. AIGNER LAJOS ES CSIKI ERNŐ.

BUDAPEST, 1902.

SCHMIDL SÁNDOR KŐ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA.

Tartalom-jegyzék.

A. Aigner Lajos : Lepkeszelei kísérleti vizsgálatok	— — — — —	6
— Weissmantel Vilmos. Arezképpel	— — — — —	29
— Lepke-faunánk gyarapodása 1901-ben	— — — — —	36
— A horvát-szlavonországi lepke-fauna	— — — — —	58
— Egy vidéki lepkész (Toth Viktor)	— — — — —	63
— Peszeri kirándulásaim	— — — — —	75
— Dalmáciaország lepke-faunája	— — — — —	85
— Éghajlat és időjárás befolyása a lepkékre	— — — — —	89
— <i>Episema glaucina</i>	— — — — —	103
— A lepkék elterjedési képessége	— — — — —	111
— Új kitékony molypille	— — — — —	118
— Kártevő rovarok	— — — — —	126
— Alsó Ausztria lepke-faunája	— — — — —	128
— Hudák Ede Ágost. Arezképpel	— — — — —	131
— Két lepkefaj új eltérése	— — — — —	141
— A <i>Nemeophila Metelkana</i> története	— — — — —	156 181
— Szontagh Gyula	— — — — —	167
— <i>Nola centonalis</i>	— — — — —	169
— <i>Lycæna Eros var. eroides</i>	— — — — —	193
Bogsch János : Argynnis Freija	— — — — —	152
Ghyzer Kornél Dr. : Zemplénmegye Hymenopteraí	— — — — —	16 32 53
Csiki Ernő : Népszerű Orthopterak Kihinában. Két ábrával	— — — — —	8
— Coleopterologiai jegyzetek	— — — — —	35
— Magyarország gyászbogarai. Nyolcz ábrával	— — — — —	45
— A legújabb magyar bogárnatózóról	— — — — —	82
— A bogarak systematikájáról. Egy ábrával	— — — — —	94 120 190
— Ritka bogár előfordulása Magyarországon	— — — — —	107
— Új Diptera-katalogus	— — — — —	117
— Biró Lajos	— — — — —	137
— A M. Nemzeti Muzem bogár-gyűjteménye	— — — — —	204
D. E. : Az ibolya és a rovarok	— — — — —	19
— A rovarok néhány életjelenségeről	— — — — —	97
— A <i>Coccinella septempunctatárol</i>	— — — — —	127
— A <i>Botys sambucalis</i> hernyói	— — — — —	168
— A <i>Microgaster glomeratus</i> eoconjai	— — — — —	170
— A <i>Gryllus campestris</i> életmódja	— — — — —	194
Gabrieli György : A villamos lámpákon való gyűjtésről	— — — — —	192
— <i>Metopsilus porcellus</i> mint légtornász	— — — — —	195
Hajóss József : A rovarosta hasznalatáról	— — — — —	133
— Parnassius Apollo Budapestén	— — — — —	149
— Újabb adatok a magyar bogár-faunához	— — — — —	170
Halász Árpád : Adatok Mako város faunájához	— — — — —	161 185
Horváth Géza Dr. : A malaria és a szunyogok	— — — — —	1 23
— A M. Nemzeti Muzem Hymiptera-gyűjteménye	— — — — —	197
Husz Ármin : Az <i>Agrotis rubi</i> - és <i>floridárol</i>	— — — — —	127
Jablonski József : A ; arsz tetvek	— — — — —	111
Koča György : Lepkészeleti megfigyelések	— — — — —	56
Lósy József : A méh és méheteu együttélése. Öt ábrával	— — — — —	153 175
Mallás József : A <i>Deilephila nerii</i> -rol	— — — — —	51
— Egy katalogusról	— — — — —	99

Merkl Ede : Szemenik-videki kirándulásaim	11
— Czélszerű fogási mód	19
— A <i>Deillephila nerii</i> újabb termőhelyei	52
Mocsary Sándor : A M. Nemzeti Múzeum Hymenoptera-gyűjteménye	201
Pásztor István : A körtrügyfűrő bogár. Három ábrával	67
Uhryk Nándor Dr. : Hypopta thrips és caestrum	27
Ulbrich Ede : Adatok Fejér- és Komárommegye lepke-faunájához	145
Weissmantel Vilmos : <i>Smerinthus tremulae</i>	21
— <i>Acherontia Atropis</i>	39

Névtelen közlemények :

A hangyák hallása	20
Genera Insectorum	20
Kivégzés rovarok által	20
Az <i>ailanthus</i> -szövény	21
Hasznos poloskák	40
A palaeartikus Dipterák katalogusa	40
Zoologiai utazás	40
Légy-kalács	40
A mimikryről	62
Legyek monographiája	62
Téli lepkék	62
A »Termeszetrzaji Füzetek	87
† Nöcesey István	88
Egy légyfaj mint a délafrikai háforú okozója	107
A selyemtenyésztés Kínában	108
Lepke mint étel	108
<i>Sphinx convolvuli</i>	109
Mehádiai molyvilla	109
A selyemszövő <i>Antherea</i>	109
Dr. Strecker Armin	109
A cserebogár hasznosításáról	127
A méhtenyésztés érdekében	128
A magyar faunaterület határairol	129
Két lepkefaj új eltérése	129
A cukor mint a rovarászok pottápláléka	129
A lepkék a nép hitében	130
† Laizner Mór	130
† Hudák Ede Agost	130
A répbogárról	149
Sáskairítás módja	150
Új selyemszövő	151
A hangyák intelligentiájáról	151
<i>Enpithecia breviculata</i>	151
Matzumura Sönen	152
Rovarak a hazai múzeumokban	171
Bárá Bornemisza Pál	172
A Magyar Nemzeti Múzeum rovargyűjteménye	172
Méhek a szalonban	172
Tarantela vadászat	173
Rovarak mint a telegraph rontói	173
Dr. Daday Jenő	173
Saska mint szemölcs irtó	194
Viertl Adalbert	194
Kleinkauf György	195
Entomologiai é. könyv	208
Felolvasás a lepkéről	208
Lepkeképek iskolák számára	209
Megvámolt bolhak	208
A rovarok praeparálásáról	208
Az <i>ailanthus</i> szövény	208

Hangyák az étlapon	209
A kolumbácsi légyről	209
A Magyar Nemzeti Múzeum alapításának 100. évfordulója.	210
Irodalom :	
A. Aigner L. Egy érdekcs szölvö lepke (<i>Nemeophila Metelkana</i>) története. Ism. —i	132
Bernhauer , Dr. M. Zehnte Folge neuer Staphyliniden. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	21
— Beitrag zur Staphylinidenfauna d pal Gebietes. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	174
Brancsik , Dr. C. Orthoptera quaedam nova. Ism. <i>A. Aigner Lajos</i>	130
Brauns , Dr. H. Über <i>Parnopes Fischeri</i> Spin. Ism. <i>A. L.</i>	22
Csiki E., Coleoptera nova ex Hungaria. Ism. <i>A. L.</i>	22
— Die Cicindeliden Ungarns. Ism. i.	132
Daniel , Dr. J., Das <i>Aphodius</i> -Subgenus <i>Agolius</i> . Ism. <i>Csiki Ernő</i>	174
Daniel , Dr. K., Revision der mit <i>Bembidium fasciolatum</i> und tibiale verwandten Arten. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	195
Ganglbauer , L. Der Artenumfang in der <i>Orionacarabus</i> -Gruppe. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	64
— Die generische Zerlegung der Gattung <i>Pedilophorus</i> . Ism. <i>Csiki E.</i>	88
— D.europ.Arten d.Gatt. <i>Byrrhus</i> , <i>Curinus</i> u. <i>Syncalyptra</i> . Ism. <i>Csiki E.</i>	196
Hendel , Dr. Langhoffer A. Közleményeinek ismertetése. <i>A. L.</i>	210
Holdhaus , C. Coleopterologische Studien. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	130
Horváth , Dr. G. Hémipteres de l'Asie-Mineure. Ism. <i>A. L.</i>	22
Jablonski J. A szőlómoly és szőlőlomca. Ism. <i>A.</i>	65
Kadić , O. Studien über das Labium der Coleopteren. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	41
Kertész , Dr. K. Neue und bekannte Dipteren. Ism. <i>A. L.</i>	22
— <i>Neoglyphyoptera interrupta</i> . Ism. <i>A. L.</i>	22
— <i>Catalogus Dipteriorum II.</i> Ism. <i>Cs. E.</i>	174
Klapálek , F. Zur Kenntniss der Neuropteroiden von Ungarn. Ism. <i>A.</i>	110
Krauss , Dr. H. Übersicht üb. d. Arten der Gattung <i>Malachius</i> . Ism. <i>Csiki Ernő</i>	152
— u. <i>Ganglbauer</i> . Eine coleopterologische Excursion. Ism. <i>Csiki E.</i>	88
Langhoffer , Dr. A., Mitth üb. Blumenbesuch der Bombyliiden. Ism. <i>A.</i>	210
Lichtwardt , B. Neue ungarische Dolichopodien. Ism. <i>A.</i>	110
Luze , G., Bolitobini. Revision der palaarkt. Arten. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	21
— Revision d pal. Arten der Staphyliniden-Gattungen. Ism. <i>Csiki E.</i>	131
Mocsáry , A. Species aliquot Chrysididarum. Ism. <i>A.</i>	110
Petri , Dr. K., Bestimmungstabellen der Hyperini. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	65
— <i>Otiorrhynchus amplus</i> n. isp. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	88
— Ein neuer <i>Quedius</i> . Ism. <i>Csiki Ernő</i>	132
Reitter , E. Die europ. Arten der Gattung <i>Monotoma</i> . Ism. <i>Csiki Ernő</i>	41
— XIV. Beitrag zur Coleopteren-Fauna von Europa. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	42
— Bestimmung-Tabelle der europ. Tropicphorini u. Alopini. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	42
Rothe , Dr. C., Vollst. Verzeichniss der Schmetterlinge Oesterreich-Ungarns. Ism. <i>A. Aigner Lajos</i>	110
Schilsky , I. Die Käfer Europas. Ism. <i>Csiki Ernő</i>	63
Schultze , A. Über <i>Rhinocnus bosnicus</i> . Ism. <i>Csiki Ernő</i>	132
Thalhammer , J. Adatok az erdélyi légy-faunához. Ism. Dr. <i>Kertész Kálmán</i>	132
Tomala , F., <i>Sesia empiformis</i> var. <i>hungarica</i> n. var. Ism. <i>A.</i>	174
Magyarországi rovarászok névjegyzéke II. III.	43, 66

Index specierum.

Descriptiones novae.

Lepidoptera.

Argynnis Paphia *ab. Marillae* Aigner. (Hungariae) pag. 141. (Revue p. 14.)
Larentia bilineata *ab. Bohatschi* Aigner. (Cyprus) pag. 141. (Revue p. 14.)

Insecta.

a) Hymenoptera.

- Agathis umbellatarum, nolvacearum, nigra, deflagrator 17. Agenia carbonaria 33.
Alysia manducator 17. Allysson bimaculatum 34. Ammophila sabulosa,
v. cyanescens, Mocsáryi, Heydeni 33. Andricus radialis, inflator 18.
Anthophora pilipes 19. Apanteles fulvipes 17. Aphaenogaster structor 55.
Arpactus laevis, Careli 33. Astarta boops 33. Aulacus striatus 16.
Bembex rostrata, tarsata, undata, bidentata 34. Biorhiosa aptera 18. Ble-
pharipus pauperatus, serripes, vagabundus 34. Bombus lapidarius 19.
Bombylus fuliginosus, discolor 210. Brachygaster minutus 16. Bracon
mactator, immutator, urinator, pectoralis, nominator, stabilis 17.
Camponotus marginatus, ligniperdus, rubescens, sylvaticus, lateralis 54.
Cemonus unicolor 33. Ceratocolus vexillatus, subterraneus 34. Cerceris
arenaria, cribrata, emarginata, ferreri, funerea, hortivaga, labiata, ornata,
v. sabulosa v. semicincta, quadrifasciata 33. Ceropales maculata 33.
Chalcis femorata, minuta, flavipes 17. Chrysis austriaca, Leachii, cyanea,
nitidula, fulgida, ignita, comta, Germari, Chevrieri, purpurata, Saus-
surea, scutellaris, bicolor, splendidula, cyanopyga, sybarita, analis,
cingulicornis, viridula 18. Cleptes semiaurata, Chyzeri 28. Clinocentrus
exsertor 17. Colobopsis truncata 54. Crabro fossorius, chrystomus,
striatus 34. Crossocerus quadrimaculatus, varius, ambiguus 34. Cyanop-
terus flavator 17. Cynips Kollari, hortensis, conglomerata, lignicola, paly-
cera, turionum 18.
Dinetus pictus 33. Diodontus minutus 34. Discoelis Dufouri 56. Disophrys
inculpator 17. Dolichoderus 4-punctatus 55. Doryctes leucogaster,
gallicus, imperator, brachyurus 17. Dryophanta folii 18. Dyspetes prae-
rogator 17.
Ectemnius rubicola, vagus, dives, guttatus 34. Elampus pusillus, Panzeri.
auratus, truncatus, virdiventris, bidentulus, aeneus, Wesmaeli 18.
Eucharis cynipiformis 17. Eumenes coarctatus, pomiformis 56.
Foenus jaculator 16. Formica sanguinea, fusca, cinerea, rufibarbis, truncicola,
gagates, pratensis, rufa 54.
Gorytes mystaceus, fargei 34. Gymnoscelys tardator 17.
Hecaboles sulcatus 17. Hedychrom rutilans, coriaceum, lucidulum, Ger-
staeckeri 18. Holopya ovata, amoenua, gloriosa 18. Hoplisus quadri-
fasciatus 34. Hormius moniliatus 17.
Iphiaulax impostor 17.
Larrada anathema 33. Lasius fuliginosus, niger, alienus, emarginatus, brun-
neus, flavus, mixtus, inciscus 54. Leptothorax unifasciatus, Nylanderi 55.
Leucaspis assimilis, parvicauda, dorsigera 17. Lindenius albilabris 34.
Liometopum microcephalum 54.
Mellinus arvensis 34. Meteorus laeviventris, bimaculatus 17. Microgaster
glomeratus 98, 170. Microctonus elegans 17. Mimesa unicolor 34. Mis-
cus campestris 33. Mutilla calva, montana, rufipes, brutia, europea 55.
Myrmecina Latreillei 55. Myrmecocystus viaticus 54. Myrmica laevino-
dis, sulcinodis, ruginodis, rubida, scabrinodis 55. Myrmosa melanocep-
hala 55.
Nysson dimidiatus, Dufouri 34.

- Odynerus sinuatus*, *parietum*, *helveticus*, *minutus*, *renimaculatus*, *parvulus*, *callosus*, *nigripes*, *crenatus*, *jucundus*, *simplex*, *elegans* 56. *Omalus auratus*, *aeneus* 18. *Osmia aureolenta* 19. *Oxybelus variegatus*, *elegantulus*, *14-notatus*, *bipunctatus*, *nigripes*, *uniglamis*, *latro* 34.
- Palarus flavipes* 33. *Palmon pachymerus*, *v. rufiventris* 17. *Parnopes carneus* 18. *Pempiredon lugubris* 34. *Pelopoeus destillatorius* 33. *Phanerotoma planifrons* 17. *Philanthus triangulum*, *coronatus* 33. *Plagirolepis pygmaea* 54. *Polistes gallicus* 56, 98. *Polochrum repandum* 55. *Polyargus rufescens* 54. *Pompilus fuscus*, *cinctellus*, *bipunctatus*, *laesus*, *plumbeus*, *niger*, *neglectus* 32. *Ponera contracta* 55. *Priocnemis variegatus*, *fastiatellus*, *sepicola*, *exaltatus*, *maculipennis*, *Schenckii*, *versicolor* 33. *Pristocera depressa* 55. *Psammophila viatica* 33. *Psen atratus* 34. *Pseudagenia punctum* 33.
- Rhodites rosae* 18. *Rhogas reticulator*, *tristis*, *grandis*, *armatus* 17.
- Sapyga 5-punctata*, *clavicornis* 55. *Scolia haemorrhoidalis*, *hirta*, *4-punctata* 55. *Smiera nigrifex* 17. *Solenius cephalotes* 34. *Solenopsis fugax* 55. *Spathius clavatus*, *exarator* 17. *Stenamma Westwoodi* 55. *Stilbum amethystinum* *v. festivum* 18. *Stizomorphus trideus*, *hungaricus* 34.
- Tachytes spoliata*, *etrusca*, *discolor*, *pectinipes*, *europaea* 33. *Tapinoma erraticum* 54. *Teras terminalis* 18. *Tetramorium caespitum* 55. *Thyreopus cribarius* 34. *Tiphia semipolita*, *moris*, *minuta* 55. *Trypoxylon figulus* 34.
- Vespa germanica*, *vulgaris* 55, *crabro*, *media*, *saxonica*, *holsatica*, *rufa* 56. *Vipio terrefactor* 17.

b) *Lepidoptera.*

- Abraxas grossulariata* 148. *Acherontia Atropes* 39. *Acidalia maculeutaria*, *contiguarina*, *ostrinaria* 87, *cornivalata* 58, *luridata* 60. *interjectaria* 128. *rufana*, *trigeminata*, *dilutana*, *humiliata*, *immorata*, *rubignata*, *ornata*, *violata* *v. decorata* 148. *Acompsia cinerella* 149. *Acontia luctuosa* 147. *Acronycta auricomma* 147. *Adela fibulella* 149. *Adopaea lineola*, *Thaumas* 147. *Aglia tau* 147. *Agrotis sobrina*, *collina*, *ocellina*, *lucerna*, *helvetina*, *simplonia* 128, *recussa* 132 bis, *fimbria*, *pronuba*, *segetum* 147. *Alucita cymatodactyla* 109, *xanthodactyla* 149. *Anaitis plagiata* 148. *Anarta cordigera* 128. *Ancyli Mitterbacheriana* 149. *Anisotaenia hybridana* 149. *Antherea Pernyi Yamamai* 151. *Loranthi* 109. *Apatura Ilija* ab. *Clytie* 146. *Aphantopus hyperanthus*, ab. *Arete* 147. *Aporophila austriaca* *v. ingenua* 86. *Arachnia Levana*, *v. prorsa* 146. *Arctia caja*, 8, 148, *villica*, *aulica* 148. *Quenselii* 37, *casta* 77. *Argynnis Selene*, *Euphrosyne*, *Dia*, *Hecate*, *Ino*, *Daphne*, *Latonia*, *Aglaja*, *Niobe*, *v. Eris*, *Adippe*. *v. Cleodoxa*, *Paphia* 149, *Freija* 37, 152. *Laodice* 63, *Paphia* ab. *Marillae* 129, 141. *Aspilates formosaria* 57, 60. *Attacus Orizaba* 151. *Augiades Andromedae* 128. *Aventia flexula* 57.
- Bactra furiurana* 149. *Biston lapponaria* 128. *Boarmia Viertlii*, *consortaria*, *angularia*, *selenaria*, *luridata* 148, *ilicaria* 87. *Bomolochia fontis* ab. *terricularis* 58. *Borkhausenia unitella* 149. *Botys sambucalis* 168. *Bryophilina ravula* *v. vandalusiae* 86. *Bupalus piniarius* 148.
- Cacoecia podana*, *crataegana*, *sorbiana*, *scmialbana*, *lecheana* 149. *Calamia phragmitidis* 128, *Callimorpha dominula* *v. rossica* 128. *Callophris rubi* 147. *Calophasia lunula* 147. *Caradrina Gilva* 128. *Catocala conjuncta* 61. *Cerura bifida* 147. *Charcharodus alceae* 147. *Chloantha radiosa*, *polyodon* 147. *Choreutis myllerana* 149. *Chrysophanus dispar* *v. vernalis* 128, *v. rutilus* 147. *Alciphron* *v. Gordius* 57, 60, *virgaureae*, *Thersamon*, *phlaeas*, *Dorilis* 147. *Cirrhoedia xerampelina* ab. *unicolor* 128. *Cleophana antirrhini* 147. *Yvanii* 86. *Cochylis alcella*, *Kindermanniana* 149. *Coenonympha Iphia*, *arcania*, *Pamphilus* 147. *Oedipus* 77. *Coleophora ornatipenella* 149. *Colias Hyale*, *Myrmidone* 146, *Edusa*, ab. *Paveli* 39. *Cossus cossus* 57, *terebrata* 60, *balcanicus* 38. *Crambus inquinatellus*, *falsellus*, *craterellus*, *pratellus*, *pascuellus* 149. *Cranio-phora ligustri* 147. *Cucullia verbasci*, *scrophulariae* 147, *scopariae* 128. *Cyaniris Argiolus* 147. *Cybosia mesomella* 148.

- Dasychura fuscipennis* 147. *Deilephila nerii* 51, *vespertilio* 60 *hybr. epilobi* 128, *euphorbiae* 147. *Demas coryli* 57. *Diacrisia sanio* 148. *Dianthoecia carpophaga* v. *capsophila* 86. *silenes* 156 *Diasemia litterata* 149. *Dichelia Grotiana* 149. *Dichrorampha petiverella* 149. *Dilina tiliae* ab. *ulmi* 128. *Dilinia exanthemata* 148. *Dichonia aprilina* 147. *Diloba caeruleocephala* 147. *Drepana binaria* v. *uncinula* 128. *Dysauxes ancilla* 148.
- Elachista griseella* 149. *Ellopija prosapiaria*, ab. *manitaria* 128. *Ematurga atomaria* 148. *Emmelia trabealis* 148. *Ephyra albiocellaria*, ab. *ternaria*, *porata*, ab. *visperaria*, *quercimontanaria* 128, *punctaria*, *ruficiliaria*, *annulata* 148. *Epiblema brunniclariana* 149. *Epinephele Iurtina* 147, *Ida* 86. *Episema glaucina* et varr. 103. *Era-tria deceptoria*, *fasciana* 147, *uncula*, *argentula* 77. *Erebia Eriphyle*, *Stygne*, *Pronoe* v. *Pitho* 128, *Medusa* 14ü. *Eriogaster lanestis* 147. *Eubolia arenacearia*, v. *flavidaria* 148. *Euchloe cardamines*, ab. *immaculata* 128. *Belia* v. *Ausoma* 86. *Euchdia mi*, *glyphica* 148. *Eucrostis indigenata* 79. *Euplocamus anthracinalis* 149. *Eurrhypara urticata* 149.
- Fumea comiteila* 128.
- Gnophos nyrtillata* 128, *Pentheri* 38. *Gonopteryx rhamni* 130 146, *Cleopatra* 86. *Gracillaria syringella* 168. *Grapholitha duplicana* 149.
- Hadena* *Zeta*, *gemmea* 128. *Heliaca tenebrata* 147. *Heliothis dipsacea* 147. *Hemais scabiosae* 147. *Hepialus vell-da* ab. *gallicus* 37. *Herminia tentacularia*, *Jerivalis* 148, *modestalis* 60. *Hesperia carthami*, *obifer*, *serratulae*, *malvae* 147, ab. *taras* 132 bis. *nostrodamus* 86, *caecaliae* 61, *Proto* 86. *Heteropterus Morpheus* 147. *Hibernia leucophaearia* 62, *defoliaria* 148. *Hiptelia Apfelbecki* 38. *Hydrilla gluteosa* 147. *Hypena lividalis* 87. *Hypochalcia ahenea* 149. *Hypogymna morio* 147. *Hypopta caestrum*, *thrips* 27.
- Ino pruni*, *chloros*, *tenuicornis*, *budensis*, *statices* 148. *Jaspidea celsia* 156.
- Laelia coenosa* 77. *Larentia aptata* ab. *suplata*, *Kollararia*, *austriacaria*, *aqueaeata*, *incursata* v. *monticolaria*, *ferrugata* ab. *confixaria*, *caesiata* ab. *glaciata*, *alpicolaria*, *picata*, *pupillata* 128, *nobiliaria* 37, *dotata*, *fulvata*, *aptata*, *viridaria*, *fluctuata*, *ferrugata*, *sociota*, *unangulata*, *picata*, *procellata*, *tristata*, *luteata*, *bilineata*, *corylata*, *rubidata* 148, *adumbraria* 58, 60 *unicata*, *flavofasciata* 87, *bilineata* ab. *Bohatschi* 129, 141, *aqueaeata* v. *hercegovinensis*, *corydalaria* 38. *Lasiocampa lunigera* ab. *lobulna* 37, *otus* 58. *potatoria* 77. *quercus* v. *alpina*, v. *roboris*, v. *spartii* 128. *Leptidia sinapis* 146. *Leucania congrua* 60, *Andereggi* 128, *evidens* 147. *Lignoptera thumastaria* 38. *Lithosia cereola* 128, *unita* 148. *Lithostege latinata*, *griseata* 148. *Luperina Standfussi* 128. *Hawortii* 86. *Lycaena Argiades*, ab. *Coretas*, ab. *decolorata*, v. *Polysperchon*, *Argus*, *Argrognomon*, *Baton*, *Orion*, *Jearus*, ab. *Icarinus*, ab. *caetulea*, *Amandus*, *Hylas*, *Meleager*, *Bellargus*, *Minimus*, *Semiargus*, *Cyllarus*, *Arion* 147, *corydon* v. *corydonius* 128, *baleonica*, *Escheri* 86, *Anteros*, *Eros*, v. *eroides* 193. *Lymantria dispar* 98, 147, *monacha* 147. *Lythria sanguinaria* 36, 61, *purpuraria* 148.
- Macroglossa stellatarum* 147. *Macrothylacia Psidii* 151. *Malacosoma austriaca*, *castrensis* 147. *Melanargia Galatea*, ab. *leucomelas* 146, v. *Suwarovius* 78. *Meliana flammae* 156. *Melitaea didyma* v. *meridionalis* 60, *Athalia* ab. *Pyronia*, ab. *Corythalia* 61, *aurinia* v. *Merope* 132 bis., *Materna*, *Cinxia*, *Phoebe*, *Didyma*, *Trivia*, *Athalia*, *Aurelia*, *Parthenia* v. *varia*, *dictynna* 146. *Metasia ophialis* 149. *Metopsilus porcellus* 147, 195. *Metrocampa margaritaria* 148. *Mina strigilis* 147. *Mitochrista miniata* 148. *Minoa narinata* ab. *cineraria* 60, 148.
- Nachia punctata* ab. *servula* 60. *Nemeobius Lucina* 147. *Nemeophila Metelkana* 77, 152, 156, 181. *Nemoria pulmentaria* 148. *Nemotois fasciellus* 149. *Neuronia cespitis* ab. *grisea*, ab. *ferruginea* 132 bis. *Nola centonalis* 169. *Notodonta trepida* 147.
- Ocneria terebinthi* 86. *O. nistis quadra* 148. *Olethreutes arcuella*, *lacunana* 149. *Opisthograptis luteolata* 148. *Orgyia antiqua* 147. *Orgia gonostigma* 57. *Ortholitha plumbaria*, *li utata*, *bipunctaria* 148. *Orthosia pistacina*, ab. *canaria* 128. *Oxyptilus pilosellae* 149.

- Pachytelia unicolor* 148. *Pamphila Palaemon* 147. *Papilio Podalirius, Machaon* 56, 146. *Pararge Egeria v. egerides, Megaera, Maera* 146. *Achine* 147. *Parnassius Apollo* 149, ab. *Brittingeri* 128, *Mnemosyne* 146. *Pempelia ornata* 149. *Pandemis ribeana v. cerasana, cinnamomeana, heparna* *Phasiane clathrata, glarearia* 148. *Philosamia Cynthia* 21, 151. *Phlyctae-nodes sticticalis* 118. *Phragmatoccia castanea* 77. *Piona olivalis* 149. *Pieris brassicae* 136, 146, *rapae, napi, v. napaeae* 146. *Plusia Aemula, Hochenwarthi* 128, *chysitis* 148, *gutta, gamma* 57, 148, *chalcites* 86. *Polia flavincta v. meridionalis* 128, *canescens, v. Asphodeli* 86. *Poly-gonia C-album* 146, *Egea, ab. i-album* 61. *Polyploca ridens* 148. *Por-thesia similis* 57. *Prothymnia viridaria* 148. *Pseudophia lunaris* 148. *Pseu-doterpna pruinata* 148. *Psyche febrezza* 66, *viciella* 148. *Pygaera anas-tamosis* 147. *Pyrameis cardui* 146. *Pyrausta cespitalis, sanguinalis, pur-puralis* 149. *Rhinosis ferrugella* 149. *Rhodostrophia vibicaria, ab. inter-media* 128. *Rhypania purpurata* 148. *Rivula sericealis* 148.
- Saturia Caecigena* 59, *Satyrus Circe, Hermione, Semele* 146. *Actaea, v. Cor-dula* 48, ab. *peszeiensis* 79. *Scioptera Schiffermilleri* 118. *Scodionia conspersaria* ab. *cuniculina* 128. *Scoparia ambigua* 148, *frequentella* 149. *Scoria lineata* 148. *Selenia tetralunaria, v. aestiva* 132 bis, *Senta mari-tima* ab. *Wismatensis, ab. nigrocostata, ab. nigristriata* 128. *Sesia doryliformis, triannuliformis* 61, *scoliaeformis* 128, *empiformis* 148, *v. hungarica* 37, 174, *masariformis* 78. *Sm rithus tremulae* 21. *Sphinx convolvuli* 110. *Spilosoma mendica* 148, *placida* 38. *Stegania trimacu-lata* ab. *cognataria* 87. *Sterliopterix Standfussi* 128. *Syntomis phlegae* 148.
- Lapinostola Hellmanni, ab. satmata* 128. *Telesilla virgo* 60. *Tephroclystia oblongata* 148, *eynensata* 3, *rectangulata, ab. cydoniata, sobrinata* 60, *breviculata* 58, 151, *spissilineata, scopariae* 87, *pyreneata, laquearia, indigata, denotata, v. atraria, cauchiata, silenata, scabiosata, ab. aequi-stigata, scriptaria, tenuata, intubarbata* 128. *Thalera fimbrialis* 148. *Thalpochares velox, lacernariae, v. cietula* 86, *rosea* 128, *pannonica* 77, *paula* 78. *Thanaos Tages* 147. *Thaumetopoea processionea* 147. *Thecla spini, ilicis, acaciae* 147, *v. abdominalis* 37, *ilicis v. caudata* 86. *Theosia tremula* 147. *Thyris fenestrella* 149. *Timandia amata* 148.
- Vanessa Jo, Antiopa, urticae* 146, *v. polaris* 7. *Polychloros* 130. *Venilia macu-laria* 148.
- Xanthia ocellaris, ab. intermedia* 128.
- Yponomeuta pluri bellus* 149.
- Zygaena pilosellae, ab. lutescens* 58, *transalpina v. hippocrepidis* 60, *exu-lans* 37, *luicerae, ab. citrina, angelicae, ab. confusus* 128, *punctum, v. dystrepta* 85, *purpuralis, scabiosae, punctum, achillae, cynarae, meliloti, trifolii, Epluantes, ab. coronillae, ab. trigonillae, carniolica* 148. *Zephyrus quercus, betulae* 147.

c) Diptera.

- Anopheles maculipennis, bifurcatus, nigripes* 5, 23.
Cylindria Biró 22.
Diaphorus Biró 22.
Sciara pulicaris 169.

d) Coleoptera.

- Abax carinatus* 11, 193, *Schüppell* 12, *Ablattaria laevigata* 165. *Abraeus globulus* 166. *Acanthopus caraboides* 13. *Achenium ephippium, depres-sum* 165. *Acilius sulcatus* 164. *Aclypea undata* 165. *Acmaeops collaris* 188. *Acritus nigricornis* 166. *Acupalpus flavicollis, suturalis, luteatus, exiguus, consputus* 163. *Adalia bipunctata* 189. *Adonia variegata* 189. *Adoxus obscurus* 189. *Adrastus limbatus, pallens, nanus* 185. *Aegosoma scabricorne* 188. *Agabus bipustulatus, uliginosus, undulatus, femoralis* 163, *maculatus* 16. *Agapanthia Dahli, villosa-viridescens, maculicornis,*

- Leucaspis* 188. *Agrilus sexguttatus*, *sinuatus*, *viridis*, *pretensis*, *angustulus*, *laticornis*, *olivicolor*, *aurichalceus* 185. *Agriotus pilosus*, *ustulatus*, *sputator*, *lineatus*, *obscurus* 185. *Agyrtes castaneus* 165, *bicolor* 171. *Allochara erythroptera*, *fuscipes*, *bipunctata*, *tristis*, *nitida* 164. *Allostera tabacicolor* 188. *Alophus* *Vau*, v. *Weberi*, v. *carpathicus*, v. *pseudelegans*, *Kaufmanni*, v. *puncticollis*, v. *Sequeni*, *triguttatus* 187. *Alphitophagus bifasciatus* 186. *Amalus haemorrhous* 187. *Amara similata*, *saphyrea*, *aenea*, *eurynota*, *familiana*, *lucida*, *sabulosa*, *apricaria*, *fulva*, *consularis*, *aulica* 163. *Anacaena limbata* 164. *Anaesthetis testa*, *cea* 188. *Anaglyptus mysticus* 188. *Anaspis frontalis* 186, v. *miculicollis* *subtestacea*, *Costae* 36, *ruficollis*, *flava*, *subtilis*, *varians* 186. *Anisarthron barbipes* 188. *Anisodactylus binotatus*, *memoriagug*, *signatus* 163. *Anisoplia segetum*, *austriaca*, *lata* 166. *Anisostrepta 19-punctata* 189. *Anisotoma humeralis* 165. *Anomala vitis*, *aenea* 166. *Anopthalmus Milleri* 15. *Anthaxia cichorii*, *aurulenta*, *menea*, *salicis*, *fulgurans*, *nitidula* 185, v. *cyanipennis* 86. *Anthicus floralis*, *hispidus*, *anthemus*, *bifasciatus*, *axillaris*, *unicolor* 187. *Anthocomus equestris* 186. *Antholinus analis* 186. *Anthonomus rubi*, *rufus*, *pilotus*, *pomorum* 187. *cinctus* 67, 187. *Anthophagus caraboides* 165. *Anthrenus pimpinellae*, *serophilana*, *verbasci* 166. *Antribus variegatus* 188. *Apodius erraticus*, *subterraneus*, *fimetiarius*, *granarius*, *sordidus*, *rufus*, *immundus*, *merdarius*, *inquinatus*, *prodromus*, *tristis*, *varians*, *satellitius*, *luridus* 166. *subterraneus* v. *fuscipennis*, *tristis* v. *vicina*, *biguttatus* v. *similis*, v. *apicalis*, *inquinatus*, v. *nubilus*, v. *centrolineatus*, *luridus* v. *variegatus*, v. *apicalis* 170. *scrutator*, *pusillus* 14, *fossor*, *haemorrhoidalis* 14, 166, v. *saquinolentis* 170. *Aphthona lutescens*, *coerulea euphorbiae*, *semicyanea* 189. *Apion pomonae*, *crataeae*, *penetrans*, *onopordi*, *vicinum*, *urticarum*, *aeneum*, *radiolos*, *curvirostre*, *seniculus*, *fulvirostre*, *longirostre*, *apricans*, *trifolii*, *lichorum*, *tenuis*, *punctigerum*, *minimum*, *psii*, *columbinum*, *vorax*, *miniatum* 188. *similans*, *detritum*, *elongatulum*, *gracilipes* 36, 64, *armatum*, *sarcetanum*, *validum*, *Schönherri* 64. *Aptinus bombarde* 13. *Archontes murinus* 185. *Aromia mosehata* 188. *A-bolus littoralis* 165. *Asclera coerulea* 187. *Astocops mehadiensis* 174. *Astenus filiformis*, *angustatus* 165. *Astapaeus ulmi* 164. *Atemeles emarginatus* 11, 164. *Athous niger*, *circumductus* 185, *Merkli* 14. *Atomaria linearis*, *pusilla* 165. *Attagenus piceus*, *pellio* 166, *vigintiguttatus* 15. *Attelabus coylei* 188. *Aurigena lugubris* 185. *Axinotarsus ruficollis*, *marginalis* 186.
- Badister** *biputulatus*, *peltatus* 163. *Balaninus nucum*, *turbatus*, *villosus* 187. *Balanobitus crux*, *salicivorus*, *pyrihoceras* 187. *Byris artemisiae*, *curbonaria*, *lepedu*, *coerulescens*, *chlorisans*, *analis* 187. *Bathyscia Horváthi* 22, 35. *Bembidium striatum*, *laticolle*, *splendidius*, *pygmaeum*, *lampros*, *dentellum*, *varium*, *adustum*, *tipicola*, *Andraeae* 162. *ustulatum*, *minimum*, *articulatum*, *8 maculatum*, *guttula*, *biguttatum*, *lanulatum* 163, *fasciolatum* et *varr.* *tibiale* et *varr.* *Redtenbacheri*, *complanatum* 196. *Berosus luridus*, *signaticollis* 164. *Bidessus geminus* 163. *Blaps gigas* 48, *lethifera*, *Milleri*, *reflexicollis*, *mortisaga* 49, *mucronata*, *halophila*, *abbreviata* 50, *longicollis* *mortisaga*, *similis* 186. *Blechnus glabratus* 163. *Bledius tricornis*, *atricapillus*, *fracticornis*, *dissimilis* 165. *Blethisa multipunctata* 162. *Boltonobius pulchellus*, *pygmaeus* 164. *Bolitochara bella*, *obliqua* 164. *Bolitophagus reticulatus* 13. *Bostrychus capucinus* 186. *Bothrideres contractus* 166. *Brachinus psophia*, *explosus* 163, *crepitans* 163, v. *streptans* 170. *Brachycerus foveicollis* 187. *Brachypterus gravidus*, *quadratus*, *glaber* 165. *Brachysomus hispidus* 187. *Brachyta clathrata* 13. *Brosicus cephalotes* 162. *Bruchus rufipes*, *fur*, *laticornis*, *variegatus* 186. *pisorum*, *lentis*, *luteicornis*, *affinis*, *rufimana*, *atomaria*, *seminaria*, *imbricorus* 188. *Bryaxis losulata* 165. *Bryoporos multipunctus* 22, *Byrrhus ornatus*, *glabratus*, *pustulatus*, *regalis*, *pilula regalis* 196. *striatus*, *fulvicornis*, *panicus* 186.
- Caenoptera** *umbellatarum* 188. *Calandra granaria* 187. *Calathus fuscipes*, *erratus*, *fuscus*, *melanocephalus* 163. *Callidium violaceum* 188. *Callistus lunatus* 12, 163. *Calosoma inquisitor*, *sycophanta*, *aeropunctatum* 162.

Cantharis *Erichsoni*, *fusca*, *rustica*, *obscura*, *pulicaria*, *livida*, *fulvicollis*, *lateralis* 186. *Carabus* v. *cupreonitens*, v. *negotiniensis*, v. *moestus*, v. *graniger*, *intricatus* 11, *convexus*, *Ullrichi* 11, 162, v. *minutus* 11, v. *euchromus*, *violaceus*, v. *Escheri*, *glabriatus*, v. *extensus* 12, *Linea*, v. *hydrophilus* 13, *scabriusculus*, v. *superbus* 14, *granulatus*, *cancelatus* 162. *Cardiophorus* *cineus*, *rubripes* 185. *Carpophilus* *rubripennis* 165. *Cassida* *viridis*, *fastuosa*, *murraea*, *sanguinosa*, *tuberosa*, *vibex*, *ferruginea*, *sanguinolenta*, *ornata*, *nebulosa*, *subferruginea*, *nobilis* 189, *inquinata* 16. *Catops* *fuscus*, *affinis*, *chysomeloides* 165. *Cerambyx* *cerdo*, *Scopoli* 188. *Cercyon* *haemorrhoidalis*, *lateralis*, *unipunctatus*, *quisquilius*, *pygmaeus* 164. *Cercus* *pedicularius* 165, *Cerocora* *Schreberi* 186. *Cetonia* *aurata*, v. *bilucida* 171. *Clerus* *mutillarius*, *formicarius* 186. *Cerylon* *hisleroides* 166. *Cetonia* *aurata* 166. *Ceutorhynchidius* *horridus*, *quercicola*, *floralis* 187. *Ceuthorrhynchus* *chloropharus*, *incisus* 36, *Pandellei* 13, *symphitii*, *abbreviatulus*, *asperifoliarum*, *litura*, *arquatus*, *quadridens*, *macula alba*, *denticulatus*, *pollinarius*, *pictitarsis*, *pleurostigma*, *validirostris*, *erysimi*, *albovittatus*, *assimilis*, *nanus* 187. *Chaetocnema* *chlorophana*, *semicoerulea*, *tibialis* 189. *Chaetonyx* *robustus* 15. *Chalcoides* *splendens*, *helixines*, *aurata*, *chloris* 189. *Chilocorus* *bipustulatus* 191. *Chlaenites* *spoliatus* 163. *Chlaenius* *tristis*, *nitidulus*, *vestitus*, *festivus* 163. *Chalcicollis* 156. *Chlorophanus* *graminicola* 187. *Choleva* *agilis* 165. *Chrysobothrys* *affinis* 185. *Chrysochus* *pretiosus* 189. *Chrysomela* *rufa*, *crassicollis*, *marcanitica*, v. *banatica* 12, *goetingsis*, *limbata*, *staphylea*, *sanguinolenta*, *marginata*, *coeruleans*, *fastuosa*, *graminis*, *menthastris*, *polita* 189. *Cicindela* *viennensis* ab. *apicalis* 35, *campestris*, *hybrida*, *arenaria*, *littoralis* 162. *Cionus* *tuberculosus*, *hortulanus*, *solani*, *fraxini* 188. *Cis* *boleti*, *micans*, *hispidus* 186. *Cistula* *sericea* 166. *Clemens* *punctiventris* 149, 187, *nigrosuturatus* 187, *fasciatus* 150, 187, *alternans*, *cineus*, *piger* *tigrinus*, *pedestris* *madidus* 187, *sulcirostris* 149. *Clivina* *fossor*, *collaris*, *lappylon* 162. *Clytanthus* *varius*, *sartor*, *figuratus*, *speciosus* 188. *Clytia* *yaeviuscula* 189. *Clytus* *arctis* 188. *Chemidotus* *caesus* 163. *Coccidula* *scutellata* 190. *Cocinella* *18-guttata*, ab. *flavopicta* 35, *4-punctata* v. *rustica*, *11-punctata* v. *pura* 171, *7-punctata* 127, 189, *1-punctata*, *conglobata*, *14-pustulata* 189. *Coelambus* *impressopunctatus* 15, 163, *parallelogrammus* 163, *confluens* 15, 163. *Coelostoma* *orbiculare* 164. *Coeliodes* *trifasciatus*, *cardui*, *fuliginosus*, *lamii*, *4-maculatus* 187. *Coenocera* *bovistica* 186. *Colaphus* *sophiae* 189. *Colenis* *inmunda* 165. *Compsophilus* *Heydeni* 165. *Comurus* *pubescens*, *immaculatus*, *bipunctatus* 164. *Copris* *lunaris* 166. *Coryphilus* *striatulus* 161. *Coptocephala* *unitasciata*, *scopolina* 189. *Corymbus* *rufi* 185. *Corticaria* *pubescens*, *serata* 165. *Corysmerus* *capicinus* 187. *Cossonus* *linearis*, *cylindricus* 187. *Creophilus* *maxillosus* 164. *Crepidodera* *transversa*, *ferruginea* 189, *corpulenta* 13. *Crioecephalus* *rusticus* 188. *Crioceris* *merdigera*, *14-punctata* 189. *Crypticus* *quisquilius* 186. *Cryptocephalus* *frenatus*, v. *callifer*, v. *seminger* 14, *cordiger*, *sempunctatus*, *strigosus*, *lobbiatus* 14, *coryli*, *bipunctatus*, *apicilis*, *sericeus*, *hypochoeridis*, *nitidulus*, *janthinus*, *parvulus*, *frenatus*, *flavipes*, *chrysopus*, *ocellatus*, *Moraet*, *6-pustulatus*, *connexus*, *fulvus*, *populi*, *rufipes* 189. *Cryptophagus* *pilosus*, *acutangulus* 165. *Cryptopleurum* *crenatum* 164. *Cryptorrhynchus* *lapathi* 187. *Cryptoscydmus* *pusillus* 165. *Ctesias* *sera* 166. *Cucujus* *sanguinolentus* 13. *Cybister* *laterimarginalis* 15, 164. *Cyciramus* *quadripunctatus* 15. *Cychrus* *semigranulosus* 12, 15, *rostratus* 12. *Cylindromorphus* *subuliformis* 185. *Cylindes* *ater* 13. *Cymatopterus* *fuscus* 15, 164. *Cymbiodyta* *marginella* 164. *Cyphus* *variabilis* 186. *Cyphus* *niteus* 188. *Cyrtotriplax* *bipustulata* 165.

Dac: *acaea* *angulata* v. *ochripes*, *murina*, *marginata* v. *graeca* 36, *pallipes*, *nigritarsus*, *serbica* 186. *Dapsa* *denticollis* 16. *Dasytes* *niger*, *plumbaeus* 186, *nigrocyanus* 36. *Dolichosoma* *lineare* 186. *Denticolis* *rubens*, v. *marginalis* 12. *Dermestes* *Frischii*, *lanarius*, *undulatus*, *bicolor*, *lardarius*, *ater* 16. *Diachromus* *germanus* 163. *Diaperis* *boleti* 186. *Dibolia* *Förs-*

- teri, Schillingii 189. *Dinarda dentata* 13. *Ditoma crenata* 166. *Doliceaon biguttulus* 164. *Dolichus halensis* 163. *Donacia bicolora*, *thalassina*, *brevicornis*, *clavipes*, *semicuprea* 189. *Dorcadion aethiops*, *fulvum*, *Scopoli*, *pedestre* 188. *Dorcus parallelopipedus* 166. *Dorytomus longimanus*, *tremalae*, *minutus*, *flavipes*, *villosulus* 187, Schönherri 36. *Drasterius bimaculatus* 185, v. *anticus* 36. *Dromius 4-maculatus*, *nigri-ventris* 163, *longulus* 12. *Drusilla canaliculata* 164. *Drypta dentata* 13, 163. *Dyschirius nitidus*, *strumosus*, *substriatus*, *aeneus*, *intermedius*, *Bonelli*, *globosus* 162. *Dytiscus marginalis* 15, 164, *dimidiatus*, *circumflexus* 164.
- Elaphrus** *uliginosus*, *riparius*, *aureus* 162. *Elater cinnabarinus*, *sanguineus*, *pomonae*, *sanguinolentus*, *ferrugatus*, *elongatulus*, *crocatus*, *elegantulus* 185. *Elateroides dermestoides* 186. *Eledona agaricola* 186. *Eleschus scanicus*, *infirmus* 187. *Entonnoceus a-lonidis* 189. *Endomychus coccineus*, *thoracicus* 13. *Engis bipustulata* 165. *Enochrus bicolor* 164. *Epicauta verticalis* 186. *Epicometis hirta* 166. *Epitrix pubescens* 189. *Epuraea obsoleta*, *florea* 165. *Eryx ater* 186. *Euglenes pruinosis* 186. *Eulissus fulgidus* 15, 164. *Eurythyrea scutellaris* 185. *Eusomus ovulum* 187. *Eustrophus dermestoides* 186. *Exochomus 4-pustulatus* 190.
- Formicomus pedestris** 187. *Foucartia squamulata* 187, Henschi 36.
- Galeruca** *tanacetii*, *pomonae*, *rufa*, *melanocephala* 189. *Galerucella lineola*, *calmariensis*, *terrella* 189. *Gastroidea viridula*, *polygona* 189. *Geotrupes stercorarius*, *spiniger*, *mutator* 166. *Gnaptor spinimanus* 13, 47, 186. *Gnathonus rotundatus* 166. *Gnorimus viriabilis* ?, *nobilis* 15. *Gonocephalum pusillum* 186. *Graphoderes cinereus*, *zonatus* 164, *austriacus* 15. *Gymetron asellus*, *tetrum* 188. *Gymnopleurus pilularius* 166. *Gynandrophthalma salicina*, *affinis* 189. *Gyrinus hungaricus* 16, 164, *natator* 164, *Gyrophaena fasciata*, *lucidula*, *manca* 164.
- Halipilus laminatus** 163. *Halosimus syriacus* 186. *Haltica quercetorum*, *lythri*, *oleracea* 189. *Halyzia 18-punctata*, v. *Andersoni* 13, *16-guttata*, *12-guttata*, *14-guttata*, *22-guttata*, *14-punctata* 1 0. *Hapalus bimaculatus* 185. *Haplocnemia curculionides*, *nebulosa* 187. *Haplocnemus integer* 36. *Harpalus aeneus*, *psittaceus*, *cupreus*, *rubripes*, *latus*, *luteicornis*, *laevicollis*, *pygmaeus*, *dimidiatus*, *autumnalis*, *serripes*, *tardus*, *anxious*, *modestus*, *picipennis*, *rufus* 163. *Hedobia imperialis*, *regalis* 186. *Helochares lividus*, *griseus*, *dilutus* 164. *Helophorus nubilus*, *micans*, *griseus*, *aquatilis*, *dorsalis*, *pumilio*, *Erichsoni*, *granularis* 164. *Helops quisquilius* 186, *badius* 12. *Henricopus pilosus* 186. *Hetaerius ferrugineus* 11. *Heterocerus fenestratus*, *fuscus* 164. *Hiperaspis reppensis*, v. *Teinturierii* 171. *Hippodamia 13-punctata* 189. *Hippuriphila nigritula* 189. *Hispa atra* 189. *Hister inaequalis*, *quadrimaculatus*, *unicolor*, *cadaverinus*, *stercorarius*, *fimetarius*, *pupurascens*, *neglectus*, *carbonarius*, *quadrinotatus*, *uncinatus*, *sepulchralis*, *corvinus* 166. *Hololepta plana* 166. *Homalophia tarinosa* 14. *Hoplia graninicola* 166. *Hydaticus transversalis* 164. *Hydraena nigrita* 170. *Hydrobius fuscipes* 164. *Hydrochus elongatus*, *angustatus* 164. *Hydrophilus caraboides* 164, *flavipes* 15, 164. *Hydroporus bilineatus*, *obliquesignatus*, *angustatus*, *palustris*, *planus* 163. *Hydrous piceus* 15, 99, 164. *Hygrotus inaequalis* 163. *Hylesinus fraxini*, *vittatus* 188. *Hylobius fatuus* 14, 187. *Hyloti planatus* 166. *Hylotrupes bajulus* 188. *Hypera patulata*, *elegans* 16, *punctata*, *rumicis*, *pedestris*, *variabilis*, *plantaginis*, *nigrirostris* 187. *Hyperaspis reppensis* 190. *Hyphydrus ovatus* 163. *Hypocyptus discoideus* 131.
- Icaris sparganii** 187. *Ischnodes sanguinicollis* 171. *Ilybius guttiger* 164. *Ilyobates nigricollis*, *forticornis* 164. *Isomira hungarica* 22, 36.
- Labidostomis longimana**, *cyanicomis* 189. *Laccobius munitus* 194. *Laccophilus variegatus*, *obscurus* 163. *Laemophloeus testaceus* 163. *Laemostenes punctatus* 13, 163. *Lagarus venosus* 163. *Lagria hirta* 186. *Lamia textor* 188. *Lamprochiza splendidula* 14. *Lampyrus noctiluca* 186. *Larinus obtusus*, *turbinatus*, *stunus*, *planus*, *jaceae* 187. *Lathridium nodifer* 170. *Lathrimaeum atrocephalum* 165. *Lathrobium geminum*, *elongatum*, *longulum*, *pallidum*, *quadratum*, *terminatum*, *multipunctum*

- 164, Taxi 174 *Lebia cyanocephala*, *chlorocephala*, *crux minor*, *humeralis* 163. *Leistotrophus murinus* 164. *Leistus piceus* 12, *rufomarginatus* 13, *ferrugineus* 162. *Lema cyanella*, *lichenis*, *melanopus* 189. *Lep-tacius batychnus* 164. *Leptidea brevipennis* 171. *Leptorrhaddium gra-cile* 14. *Leptura fulva* 13. *rufa*, 4-fasciata 13, 15, 188, scutellata, san-guinolenta, cerambyciformis, septempunctata 13, nigra 13, 188, melan-ura, bifasciata 14, 188, attenuata, maculata 14, sexguttata, v. exclana-tionis 16, aurulenta 15, 16, rufipes, livida 188, scutellata, v. ochracea, v. ochraceipennis 35. *Lepyrus palustris*, *capucinus* 187, v. *Herbichi* 14. *Le-steva longelytrata* 165. *Lethrus cephalotes* 166. *Leucoceles funesta* 166. *Licinus cassideus* 14, 163. *Lignyodes rudesquamosus* 187. *Limnebius viridus*, *truncatellus* 164. *Limnobaris T-album* 187. *Limnoxenus oblon-gus* 164. *Limnius pilosus*, *aeruginosus*, *minutus* 185. *Liodes Brandisi*, *scita* 131. *Lio-blicus tessellatus* 187. *Liopterus ruficollis* 164. *Liopus nebulosus* 188. *Litagus connexus* 165. *Lixus iridis*, *Ascanii*, *algricus*, *cylindricus*, *elongatus* 1-7. *Lochmaea capreae*, *crataegi* 181. *Lome-cusa strumosa* 13. *Longitarsus echi*, *suturalis*, *suturillus*, *exoletus*, *pratensis*, *tabidus*, *pellucidus* 189. *Ludius latus*, *bipustulatus* 185, *He-yeri* 12. *Luperus xanthopus* 189. *Lyctus unipunctatus* 186. *Lytta vesti-catoria* 186.
- Megalos cerasi* 188. *Malachius scutellaris*, *rubidus*, *cervulus*, *falcifer*, *affinis* 152. *aeneus*, *marginellus*, *bipustulatus*, *geniculatus*, *viridis* 186. *Mal-thodes ruficollis*, *pulicarius*, *appendiculatus* 186. *Mantura rustica* 189. *Marolia variegata* 13. *Mecinus pyraeter* 188. *Medon brunneus*, *bicolor* 165. *Megatoma undata* 1-6. *Melanophila decastigma* 185. *Melanoph-thalma gibbosa* 165. *Melanotus niger*, *rufipes* 185. *Melasoma 20-punc-tata*, *populi*, *saliceti* 189, *cuprea* v. *sarmatica* 36. *Meligethes brassicae*, *symphyti*, *obscura*, *umbrosa*, *maius*, *difficilis*, *egenus* 165. *Melöe proscarabaeus*, *violaceus*, *uralensis*, *coriarius*, *scabriusculus* 186, *rugosus* 15. *Melolontha vulgaris* 127, 166. *Mesagroecus obscurus* 187. *Meta-cantharis haemorrhoidalis* 186. *Metabletus obscuroguttatus*, *palipes* 163. *Micraspis 16-punctata* 190. *Minyops carmatus* 187. *Molops alpestris* 12. *Mononychus punctumalbum* 187. *Mordella 12-punctata*, *bisignata*, *aurofasciata*, *fasciata*, *aculeata* 186, *aurofasciata* v. *conjuncta*, *aculeata* v. *Fleischeri* 36. *Mordellistena parvula* 166, v. *affinis*, *Kraatzii* 36, *brevis-cauda*, *micans*, *pumilla* 186. *Mycetochara linearis* 186. *Mycetoporus gracilis*, *flavicornis*, *ambignus*, *nobilis*, *corpulentus*, *Wingelnülleri* 22, 35, *oreophilus*, *brunneus*, *punctipennis*, *Brucki*, *laevicollis* 22, *nanus* 184, *imperialis* 174. *Myllacus rotundatus* 187. *Myrmedonia limbata* 164.
- Nacerdes ustulata*, *viridipes* 187. *Nanophyes marmoratus* 188. *Nargus badius*, *anisotomoides* 165. *Nebria livida* 162. *Reichii* 13. *Necrobia violacea* 186. *Necrophorus germanicus*, *humator*, *vespilli*, *vestigator* 165. *Nemosoma elongatum* 166. *Neodoreadion bilineatum* 185. *Nitidula bipunctata*, *rufipes*, *car-naria* 165. *Notaris scirpi* 187. *Noterus clavicornis*, *sparsus* 163. *Notiophilus palustris*, *rufipes*, *biguttatus* 152. *Notoxus monoceros*, *trifasciatus* 186.
- Oberca oculata*, *linearis*, *erythrocephala* 1-8. *Obrium cantharinum* 14, 188. *Ocalea punctipes* 164. *Ochthebius riparius*, *margipallens*, *bicolor*, *marinus* 164. *Ocyptus olivus*, *nitens*, *edentulus* 164. *Odontaeus armiger* 14, 166. *Oenys crassicornis* 186. *Oedemera podagrariae*, *flavescens* 187. *Olibrus millefolii*, *bicolor* 165. *Omalius caesum*, *lopterus* 16. *Omophilus betulae* 186. *Omo-phron limbatus* 162. *Omosiphora limbata* 165. *Omosita colon*, *discoidea* 165. *Oniticellus fulvus*, *pallipes* 136. *Onthophagus taurus*, *verticornis*, *vacca*, *coenobita*, *fracticornis*, *nuchicornis*, *camelus*, *fucatus*, *ovatus*, *lucidus*, *Schreberi* 166, *ovatus* v. *ruficapillus* 110, *lemur* 11. *Oodes gracilis* 163. *Opatrum sabulosum* 150, 186. *Opetiopalpus scutellaris* 186. *Ophonus sabu-licola*, *punctatulus*, *rufibarbis*, *azureus*, *maculicornis*, *pubescens*, *griseus*, *hospes*, *calceatus* 163. *Orchestes Quedenfeldti*, *avellanae*, *populi*, *salicis*, *stigma* 1-8. *Orina rugulosa*, v. *Gärtneri* 12. *Orsodaene cerasi*, *lineola* 188. *Oryctes nasicornis* 165. *Ostoma grossum*, *ferrugineum* 13. *Otiorrhyn-chus equestris*, *Kollari*, *populeti*, *cymophorus* 12, v. *conspuratus* 13, *bisulcatus*, *laevigatus*, *coarctatus* 14. *Fussianus* 22, 36, *amplus* 88, *singu-*

- laris 187, ligustici 149, 187, orbicularis, ovatus 187. *Oxyomus silvestris* 166. *Oxyopoda lividipennis* 164. *Oxyporus rufus* 165. *Oxytelus rufus*, *insecatus*, *pulcher*, *piceus*, *inustus*, *sculpturatus*, *complanatus*, *tetracarinatus* 165.
- Pachynephorus** *pilosus*, *tesselatus*, *villosus* 189. *Pachybrachys hyeroglyphicus*, *haliciensis*, *tesselatus* 189. *Paederus littoralis*, *fuscipes*, *limnophilus* 165. *Panagaeus crux major* 163, *hipustulatus* 12. *Pangus scattides* 163. *Paophilus Hampei* 187. *Parnus lutulentus*, *prolificicornis* 164. *Patrobis atrorivus* 163. *Pedilophorus nitens* 166. *Pedius femoralis* 186. *Peiochaes versicolor* 166. *Peltis atrata* 164. *Pentaria badia* 186. *Pentodon idiota* 166. *Phaedon cochleariae* 189. *Phalacrus fimetarius* 165. *Philonthus punctus*, *intermedius*, *laminatus*, *chalcicus*, *politus*, *carbonarius*, *atratus*, *debilis*, *discoideus*, *dimidiatus*, *coruscus*, *ebeninus*, *concinus*, *immundus*, *sanguinolentus*, *quiscuiliarius*, *varius*, *agilis*, *micans*, *tenuis* 164. *Philydrus maritimus*, *melanocephalus* 164. *Phryganophilus ruficollis* 14. *Phyllobius piri*, *incanus*, *maculicornis*, *oblongatus*, *pomoniae*, *cinerascens*, *sinuatus* 187. *Phyllobrotica 4-maculata*, *adusta* 189. *Phyllocteta vitifoliae*, *atrovicens* 189. *Phyllopertha horticola* 14, 166. *Phyllotreta armoraciae*, *vittula*, *nemorum*, *atra*, *diademata*, *procera* 189. *Phymatodes testaceus*, *alni* 188. *Phytodecta fornicata* 189. *Phytoecia affinis*, *p. stulata*, *rufimana*, *ephippium*, *c. ludrica*, *nigricornis*, *coerulescens*, *uncinata* 188. *Pidonia lurida* 13. *Plagiolera versicolora* 189. *Plagionotus d-tritus*, *arcuatus*, *floralis* 188. *Platemanis discolor*, *braccata* 189. *Pleurophorus caesus* 166. *Plinthus tigeatus* 187. *Platycerus cervus* 165. *Platyderus rufus* 13, 163. *Platynaspis luteorubra* 190. *Platynus obscurus*, *assimilis*, *longiventris*, *livens*, *scx-punctatus*, *viridicupreus*, *gracilipes*, *lugens*, *viduus*, *Dalhi*, *micans*, *Jorsalis* 163. *Platyrhinus resinosis* 188. *Platysechus hungarica* 186. *Platysoma compressum* 165. *Platystethus cornutus*, *alutaceus*, *spinosis*, *nitens*, *arenarius* 165. *Podagrica malvae*, *fuscicornis* 189. *Podonta nigrita* 186. *Poecilonota decipiens* 185. *Poecilus punctulatus marginalis*, *cupreus*, *striatopunctatus*, *puncticollis* 163. *Pogonochaerus lispidus* 188, *ovatus* 13. *Pogonus riparius* 163. *Polydrusus cervinus*, *piceus*, *coruscus* 187. *Polystichus connexus* 163. *Potamophilus acuminatus* 164; *Potosia marmorata*, *speciosissima*, *floricola*, *metallica*, *hungarica* 166. *Prasocuris phellandrii* 189. *Pria dulcamarae* 165. *Prionus coriarius* 15. *Psallidium maxillosum* 159, 187. *Psammodes sulcicollis* 166. *Pseudopelta sinuata*, *rugosa*, *thoracica* 165. *Psylliodes Fridvaldszkyi* 13. *Psilothrix severus* 36. *Psylliodes attenuata*, *chrysocephala*, *cyanoptera*, *thlas-pis*, *dulcamarae* 189. *Pterostichus cophosioides*, *fossulatus*, *foveolatus* 12, *brevis* 14, *inquinatus*, *inaequalis*, *macer*, *niger*, *vulgaris*, *anthracinus*, *gracilis*, *minor*, *interstictus*, *strenuus* 163, *cylindricus* 14, 163. *Ptilinus costatus* 186. *Ptosima 11-maculata* 185. *Pyrochroa coecinea*, *serraticornis* 186. *Pyrrhidium sanguineum* 188.
- Quedius** *ochripennis*, *fulgidus*, *eruentus*, *molechinus*, *hoops* 164, *decoratus* 132.
- Rantus** *conspersus*, *adpersus*, *exoletus* 164. *Rhagium mordax* 13. *Rhagonycha fulva*, *testacea* 186. *Rhamnusium bicolor* 188. *Rhamphus pulicarius* 188. *Rhinomacer betulae*, *populi* 188. *Rhinoneus inconspicuos*, *perpendicularis* 187, *bosnicus* 36. *Rhinosimus viridipennis* 187. *Rhipiphorus paradoxus*, *v. apicalis* 36. *Rhizotrogus aequinoctialis*, *vernus* 166. *Rhopalodontus perforatus* 186. *Rhopalopus clavipes* 188, *hungaricus* 14. *Rhynchites nanus*, *germanicus*, *pauxillus*, *purpureus*, *cupreus*, *auratus* 188, *betuleti* 89. *Rhyncolus truncorum* 187. *Rhyssenus germanus* 165. *Rhysodes sulcatus* 13. *Rosalia alpina* 15, *v. 4-punctata* 36. *Rybaxis sanguinea* 15.
- Saperda** *potu'nea*, *perforata* 188. *Saphanus piceus* 14. *Saprin s. nitidulus*, *aeneus*, *sparutius*, *amoenus*, *conjungens*, *quadristriatus* 166. *Scarabaeus sacer* 165. *Scioldrepa Watsoni* 165. *Scleropterus globulus* 187. *Scolytus scolytus*, *pygmaeus*, *multistriatus* 188. *Scopaeus debilis*, *minimus* 165. *Scymnus haemorrhoidalis*, *minimus*, *punctillum*, *frontalis*, *Apetzi*, *meruptus*, *pulchellus*, *Redtenbacheri* 190. *Seminolus pilula* 166. *Serica holosericea* 166. *Siagonium quadricorne* 165. *Sibinia fugax*, *pelluceus* 188. *Silpha lunata*, *obscura* 165. *Silvanus surinamensis*, *unidentatus* 166. *Simplocaria maculosa* 166. *Sitaris muralis* 15, 186. *Sitona erinitus*, *flavescens*, *humeralis*, *lateralis*, *sculcifrons* 187. *Sitones lineatus* 159. *Soronia grisea* 165. *Spermophagus cardui* 188. *Sphenophorus abbreviatus*, *striatopunctatus* 187. *Sphinginus coarctatus* 186.

- Sphaeridium bipustulatum*, *scarabaeioides* 164. *Sphodrus leucophthalmus* 1 63
Spondylis buprestoides 188. *Staphylinus stercorarius*, *fulvipes*, *erythropterus*
164 *latebricola* 16. *Stasioidis squalidus* 187. *Stenolophus teutonius*, *disco-*
phorus, *mixtus* 163. *Stenopterus flavicornis* 16. *Stenus biguttatus*, *bipuncta-*
tus, *incanus*, *circularis*, *humilis*, *stigmula*, *ater*, *morio*, *buphthalmus*, *binota-*
tus, *pallipes*, *impressus* 165. *Stilbus atomarius* 165 *Stilicis angustatus*,
subtilis, *orbiculatus*, *Erichsoni* 165. *Stomis pumicatus* 163. *Stomodes gyrosi-*
collis 187. *Strophosomus coryi* 187. *Subcoecinnella 24-punctata* 189 *Synca-*
lypta setosa 166. *Synaptus filiformis* 185. *Synuchus nivalis* 12.
Tachinus humeralis, *scapularis*, *laticollis*, *subterraneus*, *fimetarius*, *discoideus*, *elon-*
gatus 164. *Tachyporus abdominalis*, *solutus*, *chrysomelinus*, *hypnorum*,
atriceps, *macropterus*, *nitidulus* 164. *Tachypus flavipes* 162. *Tachys quadri-*
signatus, *fulvicollis*, *bistriatus* 163. *Tanyneccus palliatus* 149, 189, *vittiger* 187.
Taphronychus bicolor 188 *Tapinotus sellatus* 187. *Tasgius ater* 164. *Telma-*
tophilus sparganii 165. *Tenebrio obscurus*, *molitor*, *picipes* 186 *Tenebroides*
mauritanicus 166 *Tetrops praeusta* 188. *Trypopytis carpini* 186. *Throsocus*
dermestoides, *obtusus* 185. *Thylacites pilosus* 187. *Tillus elongatus* 186.
Timarcha violaceonigra 189. *Tomoxia biguttata* 186. *Toxotus meridianus*,
quereus 188. *Trachys minuta*, *tropilodytes* 185. *Trechus latus*, *pulchellus* 13,
subnotatus, *palpalis* 131, *Mallászi* 55, *quadristriatus* 163. *Trichius fasciatus*,
v. interruptus, *v. dubius*, *v. pulchellus* 171. *Trichoceble memnonia* 36.
Trichodes apiarius 186. *Tribolium confusum* 186. *Triplax aenea*, *lepida* 165.
Tritoma quadripustulata, *picca*, *atomaria*, 167. *Trixagus fumatus* 166. *Tropi-*
phorus carinatus 12. *Trogophloeus Ganglbaueri* 21, 36. *Trox hispidus*, *sabu-*
losus 166. *Trychopteryx atomaria* 165. *Tychus niger* 165. *Tychius 5-punc-*
tatus, *juncus*, *picrostris*, *cuprifer* 188.
Urodon suturalis 188.
Valgus hemiptera 166.
Xantholinus punctulatus, *tricolor*, *linearis* 164. *Xestobium rufovillosum* 186. *Xyle-*
borus Saxenii 188. *Xylodrepa 4-punctata* 165. *Xylosteus Spinolae* 14.
Xylotrechus rusticus, *antilope* 188, *pantherinus* 107.
Zabrus tenebrioides, *blapoides* 163. *Zeugophora scutellaris* 189. *Zonabris variabilis*
186. *Zyras collaris* 164.

e) Hemiptera.

- Aspidiotus perniciosus* 112, *ostreaformis* 113.
Braula coeca 153, 175.
Capsus mali 40
Diaspis piricola 113.
Lecanium prunastri 111, *vinii* 112.
Mytelaspis pomorum 112.
Nabis brevipennis, *lativentris* 40.
Phytocoris populi 40 *Pieromenus bideus* 40. *Prionidius cristatus* 40. *Pulvinaria*
vitis, *ribesiac* 112.
Tropieor rufipes 40.
Zicrona coerulea 40.

f) Orthoptera.

- Decticus verrucivorus* 194.
Gampsocleis gratioza 9. *Gryllus infernalis* 9, *campestris* 194.
Locusta viridissima 194.
Megalodon ensifer 9.
Onconotus Servillei 156.

XXII számu legujabb es több ezer

COLEOPTERA FAJT

tartalmazó árjegyzékem megjelent, s azt kivanatra postán
ingyen elküldöm.

Tavarnok u. 7. N.-Tapolcsány.

Kelecsényi Károly.

Coleoptera-kereskedés. Mint honunkban a legrégibb és legnagyobb rovarkereskedés tulajdonosa, ajánlom magángyűjtőknek, iskoláknak, gazdaszoknak és erdészkeknek 800 hibátlanul meghatározott honi és külföldi fajból álló rovar-készletemet. Honi faunánk közönséges és legkritikább fajai nagy számban, továbbá több száz exotikus faj. Iskolák részére gyűjteményeket olcsón állítok össze. Honi gyűjtőkkel szívesen lépek csereviszonyba.

Megkeresésre nyomtatott árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Német-Bogsán. (Krássó-Szörénymegye.)

Merkel Ede.

Magyarország madarai. A hazai madárvilág megismerésének vezérfonala. Irta: Dr. Madarász Gyula. Ezen munkából megjelent az 1—7. füzet: az első füzet a szisztematikai részszel kezdődik s az Éneklők rendjének négy családját, ugymint: a varjú-, sárga-rigó-, seregély- és pintyféléket; a második füzet a pacsirta-, billegtető- és posztataféléket; a harmadik a vízirigó-, ökörszem- és rigóféléket; a negyedik pedig a pipőke-czinege-, küllő-, fannászó-, gébics-, selyemfark-, jecske- és légykapóféléke az ötödik a rikácsolókat, kukuk-, harkály- és bagoly-féléket, a 6. a ragadozókat a 7., mely most jelent meg, az evezőlábúakat és lúdaluksiakat tartalmazza.

A munka díszes kiállításban, a szerző eredeti rajzaival, és színes táblákkal, quart formátumban 10—12 füzetben fog befejezést nyerni. Az általános ismeretekre vonatkozó bevezető rész az utolsó füzetben a tárgynuttatóval egyetemben jelenik meg.

Előfizetési ára 1—1 füzetnek 3 kor, az egész munkának 20 korona. Az előfizetési pénzek a Magyar Nemzeti Múzeum Igazgatóságához vagy a Rovartani Lapok szerkesztőségéhez címzendők.

CATALOG

DER

Lepidopteren des palaeartischen Faunengebietes.

Von

Dr. O. Staudinger und Dr. H. Rebel.

2 Theile in einen Band gebunden.

Preis 20 Kronen

Szerkesztőségünk útján is megrendelhető.

Entomologiai művek.

Általános. *A Magyar Birodalom Állatvilága.* (Fauna Regni Hungariae). III. kötet. Arthropoda. Kiadja a k. m. Természettudományi Társulása 35 kor., társulati tagoknak 20 kor. — *Kárpáti E.* Állatmuzeum, utasítás állatok kitévesére s eltartására, és csontvázak készítésére, ábrákkal 1 kor 40 fill. — *Bein K.* A kis rovargyűjtő. Utasítás a kiválóbb rovarok megismerésére és gyűjtésére 2 kor. — *Szekeres F. Ö.* A rovargyűjtő 1 kor, 60 fill. — *Lejtényi S.* Rovargyűjtő. Segédkönyv a középiskolai ifjúság számára, kötve 1 kor. — *Kriesch J.* A rovarok világa. 16 ábrával 80 fill. — *Kivándulók* zsebkönyve. 70 rajzzal, kötve 3 kor. 50 fill. — *Dr. Lendl A.* Rövid útmutatás a természetrajzi gyűjtemények konzerválásához 80 fill. — *Dr. Daday J.* Rovartani műszótár 1 kor. 60 fill. — *Hoffer,* Praxis der Insektenkunde. 3 kor. — *Kolbe,* Einführung in die Kenntniss der Insekten 17 kor.

Hymenoptera. *Mocsáry S.* A magyar fauna fémdarazsai 2 kötet, 40 fill. A magyar fauna másnejű darazsai 2 táblával 1 kor, 20 fill. Adatok Magyarország fürkész darazsainak ismeretéhez 1. 1 kor, 20 fill. Földünk témdarazsainak magánrajza 40 kor.

Lepidoptera. *Bein K.* A kis lepkegyűjtő. A lepkék ismertetése és gyűjtése 2 kor. — *A. Aigner L.* A lepkészet története Magyarországon 3 kor. — *Aigner-Pável-Uhrvk,* Magyarország lepkéinek jegyzéke 5 kor. — *Berge,* Schmetterlingsbuch. 8. Aufl. 1300 Abb. auf 50 farb. Tafeln 25 kor 20 fill. — *Hofmann,* Die Gross-Schmetterlinge Europas 2. Aufl. 2000 Abb auf 71 farb. Tafeln 30 kor. Die Raupen der Gross-Schmetterlinge Europas 1900 Abb. auf 50 Tafeln 30 kor.

Diptera. *Tömösváry Ö.* Egy tömegesen tenyésző légyfaj az Alsó-Duna mellékeiről 3 tábl. 60 fill. — *Kertész K.* Catalogus Tabanidarum orbis terrarum universi 6 kor.

Coleoptera. *Török P.* Bogár-határozó 2 kor, 80 fill. — *Bein K.* A kis bogárgyűjtő. A bogarak ismertetése és gyűjtése 2 kor. — *Calwer,* Käferbuch 5. Aufl. mit 48 color. Tafeln 24 kor. — *Seidlitz,* Fauna Transsylvanica 12 kor.

Hemiptera. *Dr. Horváth G.,* Adatok a hazai féltröppék ismeretéhez 40 fill. A magyarországi Psyllidákról 40 fill. Az Eremocoris-fajok magánrajza. 2 tábl. 60 fill.

Orthoptera. Pseudoneuroptera és Neuroptera. *Pungur Gy.* A magyarországi tücsöklélék természetrajza 6 tábl. 5 kor. — *Kohaut R.* Magyarország szitakötő-féléi. 3 színes tábl. 2 kor. 60 fill.

Myriopoda. *Dr. Daday J.* A magyarországi Myriopodák magánrajza 4 táblával 4 kor.

Arachnoidea. *Dr. Chyzer K.* és *Kulczynski L.* Araneae Hungariae 3 kötet 24 kor. — *Herman O.,* Magyarország pókfaunája 3 kötet, csak a 2—3. kötet kapható 16 kor. — *Dr. Lendl A.* A pókok, különösen a kerekhálós pókok természetes osztályozása 1 kor. — *Karpeles L.* Adalék Magyarország atkafaunájához. 8 táblával 2 kor.

Crustacea: *Dr. Daday J.* A Magyarországhban eddig talált szabadon élő evezőlábú rákok magánrajza. 4 tábl. 3 kor. A magyarországi Branchipus-fajok átnézete. 1 kor. A magyarországi Diaptomus-fajok átnézete 1 kor

Catalogus Endomychidarum.

Conscripsit

Ernestus Csiki.

A Museo Nationali Hungarico editus. Budapestini 1901.

Ára 3 korona.

E művek szerkesztőségünk útján is megrendelhetők.

Selmidl Sándor könyvnyomdája Budapest, VI., Szerecsen-u 6.

Kot 9 tuzet 10
1902. dec.

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 01427 0391